

GREEN UP

M E E T I N G S
YEREL KALKINIRSA DEĞER KATLANIR

GREEN UP MEETINGS NO. 5

Sokak Kadınların

09.03.2024 | 10.00 – 17.00

Saint Benoît Lisesi Silüet Salonu

PlumeMag x

LOCAL
MAKERS

Katalist

may

DIAGEO

SEPHORA

sivil
düşün

Bu etkinlik Avrupa Birliği Sivil Düşün Programı kapsamında Avrupa Birliği desteği ile hazırlanmıştır. İçeriğin sorumluluğu tamamıyla Bihter Ayyıldız'a aittir ve AB'nin görüşlerini yansıtmamaktadır.

ZARAKOL

Bundle

Etkinlik Kitapçığı

Sokak KadınlarıN

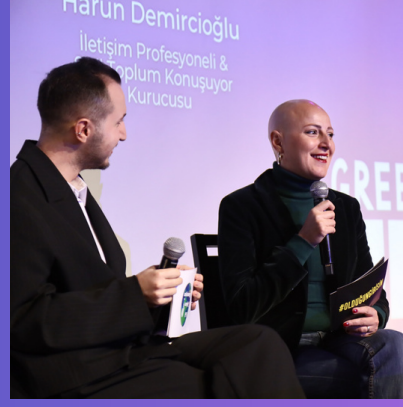
Yerel Kalkınırsa Değer Katlanır,
Kadın Kalkınırsa Dünya Şahlanır!

PlumeMag'in kurucusu Bihter Ayyıldız'ın "*Yerel kalkınırsa değer katlanır*" sloganıyla 2022 yılında hayata geçirdiği Green Up Meetings konferans serisinin beşinci edisyonu, "Sokak KadınlarıN" temasıyla Saint Benoît Lisesi Silüet Salonu'nda gerçekleşti. PlumeMag ve Local Makers paydaşlığında ve Katalist içerik danışmanlığında düzenlenen konferansta, her biri farklı alanlarda yaşam, sokak, fiziksel ve manevi ifade ve iş hakkı için mücadele veren kadınlara söz verildi. Etkinlikte kadınların bir arada olduklarında ne kadar güçlü oldukları vurgulanırken birlikte olmanın gücü hissedildi.

PlumeMag ve Local Makers paydaşlığında, Katalist içerik danışmanlığında, Mey Diageo, Sephora Türkiye ve Avrupa Birliği Sivil Düşün Programı desteğiyle hayata geçen konferansta, Şükran Moral, Zeynep Atakan, Ayça Kaya, Hande Şekerciler, Ebru Koralı, Aslıhan Begüm Gökçinar, Bedia Büyükgebiz, Jülide Erdoğan, İpek Özbey, Harun Demircioğlu, Senem Toluay Ilgaz ve Talya Aydın gibi çok değerli isimler yer aldı.

Açılış konuşmasına bir dans gösterisi ile başlayan Bihter Ayyıldız, mezun olduktan sonra çalıştığı ilk şirkette, dans hobisi nedeniyle erkek bir yöneticinin ayrımcılığına maruz kaldığını anlattı. "İlk iş yerimden, senden bir şey olmaz, en iyisi dansöz ol" sözleriyle kovuldum" dedi. "Kadınların keyif aldıkları her şeyi, nefes aldıkları alanları onlara karşı bir silah gibi kullanan erkeklerin düşünce yapıları değişmedikçe, ne özel yaşamda ne de toplumda ilerleme kaydedilebilir" ifadelerini kullandı. Ayyıldız, yerel kalkınmada gerçek değişime ancak kamusal alanda toplumsal cinsiyet eşitliği gözetilerek ulaşılabileceğini vurguladı.

Green Up Meetings No5'in "ötekiSİZ" başlıklı ilk oturumunda Olduğun Gibisin hareketinin kurucusu Aslıhan Begüm Gökçinar ve Sivil Toplum Konuşuyor kurucusu Harun Demircioğlu yer aldı. Alopesi hastalığı sonrasında kurduğu platform hakkında bilgi veren Gökçinar, toplumda kadınların karşılaştığı zorlukların "öteki kadın"lar için daha da derinleştiğinin altını çizdi. Demircioğlu ise ötekileştirme süreçlerinde toplumun her kesiminin sorumluluğuna dikkat çekti.

"Yeni Medyanın Öncü Kadın Sanatçıları" başlıklı oturumda yer alan Hande Şekerciler, Beyza Dilem Topdal ve Doğa Ünyaylar, yeni medyanın kadınların sesini daha geniş kitlelere ulaştırma potansiyelinden bahsetti.

"Hayata Sarıl Lokantası" kurucusu Ayşe Tükrükcü, "Katalist" in kurucu ortağı Jülide Erdoğan ile "Hayat Sarılmazsa Sen Ona Sarıl" başlıklı oturumda hayat kadınlığından girişimciliğe uzanan, vicdanının şekillendirdiği yolda, yaşadıklarını ve hedeflediği projeleri anlattı.

Sokakta kaldığı günleri, evsizlere çorba dağıtarak başladığı ve sonrasında Hayata Sarıl Lokantası'na dönüştürdüğü girişimini izleyicilerle paylaştı. Hayatın her alanında karşısına çeşitli zorluklar çıkarılan kadınların direniş stratejilerinden bahseden Ayşe Tükrükcü, "Direncimizi artıran en büyük güç, umudu ve neşeyi hayatımızda tutmaktır" dedi.

"Erkek Egemen Sektörde Kadın Olmak" konulu oturumda gazeteci İpek Özbey'in konukları Zeyno Film kurucusu Zeynep Atakan ve ITO Restoranlar Komitesi Başkanı Ebru Koralı oldu. Zeynep Atakan, sinema endüstrisinde kadın olmanın zorluklarından, geçmişten bugüne yaşanan gelişmelerden bahsetti. 40 yıl öncesine göre sektördeki eşitsizliklerin giderilmesinde ilerleme olduğunu ancak hala ücret eşitsizliğinde, kadın karakterlere yazılan rollerde gidilecek çok yolun olduğunu aktaran Atakan, "Kadın gücünden genel bir korku var ve bu ne zaman geçer bilmiyorum" dedi.

“Kadınların erkek egemen sektörlerdeki başarılarının, aynı zamanda toplumsal ilerlemenin de göstergesi olduğunu vurgulayan Ebru Korali, bu sektörlerde kadın sayısının artmasıyla mobbing’in, küfrün de azaldığını belirtti. Kadınların üretme çabasından, iyi gıdayı kullanma isteğinden de bahseden Ebru Korali kadın girişimcilere yönelik desteklerin yetersizliğini de vurgulayarak “Bizde girişimciye destek yok; güce destek var” dedi.

“Sivil Siyaset ve Kadın” oturumunda Avukat Bedia Büyükgebiz, politikada kadınların karşılaştığı sorunları aktarırken bu yıl belediye başkan adaylarının sadece %12’sinin kadın olduğu bilgisini paylaştı. Kadınların siyasette daha fazla yer almaları ile ülkede eğitim, sağlık ve adalet sisteminde büyük ilerleme olacağına inandığını belirtti. “Sivil Siyaset ve Kadın” oturumuna bir video ile katılan Talya Aydın, kadının aktif siyasette yer alması kadar şehirlerin kadınların ihtiyaçlarına göre planlanmasının da büyük önem taşıdığına şu ifadelerle dikkat çekti:

“Kadınların aktif siyasette, sivil toplumda görünür olması, bizim için bir ilhamı, desteği, “yalnız değilim” hissini oluşturacak. Dünyanın bütün kadınları olarak, bizim mücadelemiz ortak. Hepimizin hayatı, geçtiğimiz zorluklar farklı olabiliyor. Ama hepsinin ortak çözümü, tüm kadınların siyasette var olması, ses çıkarabilmesi, orada kendilerini anlayan, duyan kadınları görebilmesinden geçiyor.

Yaşadığımız şehirler, üzerine planlanarak oluşmuyor, üstüne koyarak, yamalanarak büyüyor. Burada, erkek yöneticilerin kadınların meselelerini gözardı etme durumu oluyor. İstanbul’un hiçbir yeri, kadınlar için güvenlik önceliklendirerek planlanmıyor. Kadınların, şehirlerin ve sokakların neye benzeyeceğini, kamusal alanın tasarımının nasıl kadın dostu, nasıl farklı azınlık grupların dostu olabileceğine dair söz sahibi olması gerekiyor. Kadınların politikada var olması, yalnızca kadın hakları hakkında konuşmaları anlamına gelmiyor. Hayatımızı şekillendiren bütün meselelerde, daha bütüncül ve kapsayıcı bir yönetim için bütün kadınların siyasette var olması gerekiyor.”

Konferansın bir diğerkonuğu ise performans sanatçısı Şükran Moral oldu. Sanatın, toplumsal normlara meydan okuma ve sınırları zorlamanın en güçlü araçlarından biri olduğunu söyleyen Şükran Moral, sözlerine şöyle devam etti: “Dünya hiçbir zaman iyi bir yer olmadı ama biz savaşımdan vazgeçmeyeceğiz. Sanatın iyileştireceğine inanmıyorum ama sanat dünyayı değiştirir.”

“Kapsayıcı Güzelliğın DNA’sı” konulu oturumda ise Sephora CMO’su Ayça Kaya yer aldı. Güzellik kavramının herkes için farklı anlamlar ifade ettiğini vurgulayan Ayça Kaya, “Güzellik, çeşitlilikte yatar ve herkes kendi benzersizliğiyle güzeldir. Güzellik değışken, güzellik çeşitli, güzellik çok kapsayıcı ve güzellik kendinin çeşitli halleridir” dedi.

Samsun Bahçeşehir Lisesi’nden gelen, Cosmos Kulübü üyesi iki lise öğrencisi Duru Özmeral ve Zeynep Naz Terzi, Samsun’dan Antarktika’ya uzanan bilim serüvenlerini ve ödüllü projelerini anlattı.

Etkinlikte, panellerin yanı sıra dört farklı atölye hayata geçirildi.

Ayrıca, kadın girişimcilerin bir araya geldiği, deprem bölgelerinden üreticilerin de yer aldığı Local Makers Market de gün boyunca faaliyetliydi.

Tüm dünyada lezzetli kahveleri ile adından söz ettiren İtalyan markası Illy, gün boyunca kahve ikramlarıyla konukların yanında oldu.

PlumeMag ve Green Up Meetings kurucusu Bihter Ayyıldız, açılışı dans gösterisi ile yaptı.

Açılış Konuşması

Şimdi tarihte geriye, 2004 senesine gideceğiz. Ben Fransa'da sanat tarihi okuyup Türkiye'ye döndükten sonra bir reklam ajansında işe başladım. Türkiye'de birçok gencin kendi alanında iş bulamadığı gibi o dönem ben de alanıma uygun iş bulamamıştım. Biraz da 'sivri' denilebilecek biri olduğum için reklam ajansında da çok hoş karşılanmadım. Bir gün erkek direktörümün mobbing'i ile işten kovuldum. Genelde reklam ajansında sabahlıyorlardı, biz junior'ları da sabaha kadar bekletiyorlardı. Ben de beklerken hayattaki nefes alanım olan dans videoları izleyip insanlarla paylaşıyordum. Erkek müdürüm de bana '*Senden hiçbir şey olmaz, sen git dansözlük yap!*' dedi. Ben Türkiye'deki ilk işimden bu şekilde kovuldum.

Kadınları hayata bağlayan, nefes almalarını sağlayan şeylerin onlara karşı bir silah olarak kullanılmaması gerekiyor. Ben bu silahla çok vuruldum ama yılmıyorum. Şanslıyım ki şu an kendi işimi yapıyorum. Kendi söz alanlarımda bunu ifade edebilecek fırsatı buluyorum ama bunu dile getiremeyen çok fazla kadın var. Atatürk'ün kurduğu Cumhuriyet'in kadınlarıyız ama bu ülkede bu haklardan faydalanamayan çok fazla kadın var. O sebeple şu anki tüm gücümü, tüm etki alanımı kadınların zaten sahip olduğu haklarını geri kazanmaları için kullanıyorum, kullanmaya da devam edeceğim. Ben bazen, bazı yerlerde '*Feminist değilim.*' diyorum ve yanlış anlaşıyorum. Biz zaten o haklara sahip olan tarafız, erkeklerin artık feminist olması gerekiyor. Feminizmi erkeklere bulaştırmadığımız sürece kendi aramızda feminist olmamız yeterli olmuyor. Bu etkinlikte kadın veya erkek, ruhları feminist olan insanlar var. Tabii ki bu işleri tek başına yapmıyorum, etrafımda çok güzel kalpli insanlar var. Bugün Green Up Meetings No.5'i; kurucusu olduğum PlumeMag, Yağmur'un kurucusu olduğu Local Makers ve Jülide'nin kurucu ortağı olduğu Katalist ile birlikte yapıyoruz.

BIHTER AYYILDIZ

Her etkinlikten önce Bihter'e '*Bugün kimse gelecek mi acaba?*' diye soruyorum. Bazen gerçekten körler sağırılar birbirini mi ağırlıyor, diye düşünüyorum. Hep aynı sesleri, hep aynı düşünen insanları mı bir araya getiriyoruz ? Buraya gelen, bize vakit ayıran herkese teşekkür ederiz. 8 Mart'ta Feminist Gece Yürüyüşü'ndeaydık. Polisin engellemediği, sınırları açtığı ve özgürce bağırabildiğimiz bir yürüyüş oldu. Bu uzun zamandır hissetmediğim, özgür bir alanda yaşayabiliyor olmanın verdiği bir duyguyu hissettirdi. Bugün bu etkinlikte de birbirinden değerli konuşmacılar, kadın olmaya dair konuşacak.

Ben bu aralar 'modern kadın' olmak üzerine çok kafa yoruyorum. Sosyal medyada, popülist bakış açısıyla işini kurmuş kadınlar için '*Dolapta yemek yok, bulaşıkları yıkamıyorum, çocuğuma ben bakmıyorum...*' gibi bir algı yaratılıyor. Soğuk Savaş döneminde Amerika'nın elindeki teknolojik aletlerle Rusya'daki ev kadınlarını bile '*Biz böyle modern bir hayat yaşıyoruz.*' diye korkuttuğu bir dönemdeki gibi şu anki güçlü kadın imajı da beni böyle düşünmeye itti. Acaba dünya kadınlara verilen başka bir oyalanma alanı mı diye de düşünüyorum. Ne kadar güçlü de olsak, bir şeyleri var edebilsek ve işlerimizin başında da olsak, çocuk da baksak; önce insanız, kırgınlıklarımız var ve hepimizin bu güçlü duruşunun arkasında boğuştukları, yorgunlukları, baş edemedikleri gibi birçok hikayesi var. Bugün bu 'güçlü kadın' imajına dayanmaktan ziyade bu kapıyı da beraber aralayalım istiyorum.

YAĞMUR ÇOBAN
LOCAL MAKERS KURUCUSU

Katalist olarak tüm yaptığımız işlerde iş birlikleri ile ilerlemeyi önceliklendiriyoruz. Birlikte hareket etmenin, etki alanımızı daha da artıracığına inanıyoruz. Bu etkinliği üç kadın olarak organize ettiğimiz için de ayrıca mutluyum. Yağmur'un da belirttiği gibi kadın meselesinin sadece kadınları ilgilendiren bir konu olmadığını düşünüyorum. Toplumsal cinsiyet eşitliği meselesinin kendi içimizde, kendi kurumlarımızda, kendi hayatlarımızda ana akımlaştırılması gerekiyor. O yüzden bugün yaşadığımız sorunların kadınlıkla, annelikle bir ilgisi olmadığını düşünüyorum. Bu konuların aslında toplumla, en başta da erkeklerle çok ilgisi var. Burada çok fazla erkek olmasa bile belirtmeliyim ki profeminizmle ilgilenmek ve bununla ilgili bir mücadeleye girmek bence çok önemli. Her şeyden önemlisi sorunları hep birlikte çözebileceğimize inanıyoruz.

8 Mart sayesinde birçok etkinliğe ve kutlamaya katıldık. Çok uzun zamandır Taksim'de bir şeyler yapılamıyordu, bu alanlar yeniden mi açılıyor yoksa seçim öncesi olduğu için mi açıldı hep birlikte göreceğiz. Feminist mücadelenin içerisinde biz neler yapabiliriz, bu alanları genişletmemiz gerektiğini düşünüyorum. Gün içerisinde çok farklı konular ve ilham veren konuşmacılar var. Benim de tek arzum, tüm bu konuşmaları ters köşe sorularla zenginleştirmemiz... Oğluma çok teşekkür ediyorum, bugün bizimle birlikte o da burada. Onun da profeminist olacağına inanıyorum.

JÜLİDE ERDOĞAN
KATALIST KURUCU ORTAĞI

ÖtekiSİZ

Aslıhan Begüm Gökçınar
İletişim Profesyoneli & Olduğın
Gibisin Hareketi Kurucusu

Harun Demircioğlu
İletişim Profesyoneli & Sivil
Toplum Konuşuyor Kurucusu

Harun Demircioğlu:

Bugün bize bu alanı açanlara; başta PlumeMag, Local Makers ve Katalist'e ve bugün bu alanda olanlara kalpten teşekkür ediyorum. Çünkü bizim bir meselemiz var. Bugün burada olan herkesin bir meselesi var ki buraya geldiler. Bugün candan arkadaşım Aslı ile birbirimizi ağırlayacağız ve feminism gibi kritik bir konuyu konuşacağız.

Sadece 2024 yılında önlenabilir cinayetlerde kaybettiğimiz 73 kadının hatırası belleğimizde ve isyanımızdayken, şiddet hayatları daraltmaya, nefes alacak alanları kısıtlamaya ve can almaya devam ederken; herkesin kendini güvende hissettiği, herkesin haklardan, kaynaklardan ve fırsatlardan eşit ve özgür bir şekilde yararlanabildiği, önyargıların ve etiketlemelerin ötesinde, her birimizin benzersiz hikayelerimizi kutladığımız, birbirimizi anlama ve destekleme gücümüze tıpkı 8 Mart Feminist Gece Yürüyüşü'nde olduğu gibi sahip çıktığımız bir dünya ve Türkiye'nin mümkünliğini konuşacağız. 2500 yıldır inşa edilen bir sistemi birlikte sorgulayacağız. Kolay olmayacak ama birlikte başarabileceğimize inanıyorum. Burada anlatacağımız hikayeler, dinlemek isteyen herkes içindir.

Aslıhan Begüm Gökçınar:

Bugünkü konu başlığımız ÖtekiSİZ, sen bu kavramla nasıl tanıştın?

Harun Demircioğlu:

Hayatınızda en az bir kere ayrımcılığa uğradınız mı?

Siyasi görüş, dini inanç, etnik köken, cinsiyet, cinsel yönelim, gençlik, yaşlılık, engelli olmak, mülteci olmak... Aslında bizleri ötekileştiren ne kadar çok mesele var. Öteki kimdir, biraz da bu konuya değinelim istiyorum. Yüzyıllardır felsefeden edebiyata, sosyolojiden psikolojiye, pek çok alandaki araştırmacılar ve sanatçılar bu soruyla çok ilgilenmiş. Öteki; genellikle toplumun ana akımından farklı düşünen, farklı yaşayan ve farklı görünen bu sebeple de dışlanıp kenara itilen ve anlaşılmayan kişi demek. Franz Kafka'nın Dönüşüm'ünde kendini bir sabah dev bir böcek olarak bulan Gregor Samsa da bu hikayenin bir parçası, şekli ve yapıyı doğası gereği Mary Shelley'in Frankenstein'ı da, Bülbulü Öldürmek'te haksız yere suçlanan ve dışlanan Tom Robinson da, George Orwell'in 1984'ündeki bireyin özgürlüğü de... Aslında hepsi birer ötekiydi.

Öteki dediğimiz kişi bir sabah uyandığımızda evimizin içinde, canımızdan kanımızdan biri olursa ne yaparız? Asıl mesele insan olmak, mensubu olduğumuz topluluklardan sıyrılıp karşımızdakini kabul edebilmek. Birlikte bir yaşam da ancak bu kabulle mümkün olabilir.

21. yüzyıl dünyasında bir sadece özgeçmişlerimizde sıralananlardan mı ibaretiz? CV'lerimizde sıralananların her biri, aslında karşımızdaki kişinin bize mesafe almasına ya da bize doğru bir yaklaşma hissetmesine neden oluyor. Oysa bunların hiçbiri tam olarak bizimle ilgili bir şeye işaret etmiyor.

2500 yıldır inşa edilen bir sistemi sorgularken hem sistematik problemleri hem de bu sistematik problemlerin zihinlerimizdeki yansımalarını konuşmalıyız. Bu problemleri çözmek için çeşitlilik, kapsayıcılık ve hakkaniyet meselesinde lineer bir gidişten, aslında öngörebildiğimiz bir yükselişten veya düşüşten değil; daha döngüsel bir durumdan bahsediyoruz. Kapsayıcılık konuşurken şunu anlamamız lazım; hepimiz failiz, hepimiz mağdur... Hepimiz ayrımcılığa uğruyoruz ve hepimiz ayrımcılık yapıyoruz. Daha haysiyetli bir hayat ve daha doğru seçimler yapabilmek için bu soruları kendimize sormamız gerekiyor:

Ben birine ayrımcılık yapmaktan vazgeçtim mi?

Bana daha önceden yapılan bir ayrımcılığın artık ortadan kalktığını fark ediyor muyum?

Kapsayıcılık hükümet değil, devlet politikası olduğunda içselleşip ana akımlaşıyor. Kapsayıcılığı kişi olarak veya kurum olarak prensip olarak belirlediğimizde hayatlarımıza getirebiliyoruz. Bundan vazgeçtiğimizde ise çok hızlı bir geriye düşüş görüyoruz. Bugün ihtiyaç duyduğumuz ise hem zihinsel hem yapısal reformlar. Bugün nefret kültürü farklı katmanlarda hızla yayılıyor. Alt tarafı mizah, alt tarafı şarkı, alt tarafı slogan diyerek yapılanları normalleştiremeyiz. Bu algı, giderek yayılan nefret kültürünün başta kadınlar olmak üzere hedef alınan tüm kimliklerin öldürülmesine, taciz ve tecavüze maruz bırakılmasına, şiddetin farklı boyutlara tırmanmasına neden olduğunu biliyoruz. Nefreti temel alan bu dil, sadece nefret söyleminin muhataplarına değil, hepimize zarar veriyor. Dolayısıyla bu söylemler ve davranışlar toplum tarafından söylenerek yayılıyor ve yeniden üretiliyor. Bu dil şiddeti önemsizleştirip hoş görüyor ve meşrulaştırıyor.

Uzak durma ile başlayıp ötekileştirme ve fiziksel şiddet ile devam eden ve ucu soykırıma kadar varabilen ayrımcılık, aslında sadece bir nefret söylemiyle başlayabiliyor. Toplumsal cinsiyet, kapsayıcılık, kadın cinayetleri de aslında söylemde yani iki insan arasındaki dilde başlıyor. Eğer dili düzeltebilirsek her şeyi düzeltebiliriz ve kapsayıcı bir dünya düşlemenin ötesine geçebiliriz. O zaman herkesin biricikliğinin onaylandığı, sahici bağlar kurulduğu, çok sesli bir ekosistemde bir arada yaşayabiliriz.

Bauman Akışkan Aşk'ta '*Denemeye devam etmek ve yenilgiye uğramak insanca, pek insancadır.*' der. Nehize Muhiddin gibi, bugün Afganistan'da ve İran'daki kadınlar gibi kendini kimliğinin bir yönüyle hep öteki hisseden bir Harun olarak tüm hayatım Ankara'daki sivil toplum kuruluşlarının sahalarında geçti. Tüm üniversite hayatım boyunca sivil toplumda değişimi, dönüşümü hayal ettim ama sonra fark ettim ki sadece sivil alanda kalarak bu dönüşümü başaramayacağım. Kariyerime de özel sektörde sivil toplum için çalışarak başladım. Değiştiren Adımlar Derneği isimli bir dernekte geçen sene yönetim kurulu başkanlığı yaptım. Ülkedeki yaygın alışkanlığın aksine bu sene başkanlığı bırakıp denetim kurulundan devam ettim. Sivil toplumda koltuklar daha rahat bırakılabilir. Beni bugün bu sahneye getiren de 'Sivil Toplum Konuşuyor' podcast'in hayatıma girmesi oldu.

Aslıhan Begüm Gökçınar:

Tam da bunu soracaktım, sivil toplum niye konuşuyor? Ne konuşuyor? Bu podcast nereden çıktı?

Harun Demircioğlu:

Aslında bu 'Harun kimdir?' sorusuyla da yakından ilgili. Harun; meselesi dünya olan, dünya kadar da meselesi olan iletişimci, sivil toplumcu ve podcaster olarak hayatına başladı. Dünyaya gelişinden itibaren mesele yaşamış, kimliğinin öteki tarafının bedelini ödemiş birisi olarak buradayım. Bugün dünya olarak değişimin hızının ve kapsamının belirlenemediği, bireylerin, organizasyonların ve toplumun dönüşümü anlamakta zorlandığı ve öngörü yapamadığı, değişken, belirsiz, muğlak bir dönemden geçiyoruz.

Bugün sürdürülebilirliğin de ötesinde onarıma, yenilenmeye ihtiyaç duyduğumuz bir dönemdeyiz ve bunu hiç kimseyi geride bırakmadan yapmaya ihtiyacımız var. Sivil Toplum Konuşuyor tam da bu dönemde doğdu. Bu podcast ile toplumsal meseleleri, bu meseleler üzerine çalışan bireysel ve kurumsal aktörleri görünür kılarak farkındalık yaratmayı hedefliyorum. Çünkü çok fazla mesele var ve bu meseleler birbirleriyle çok bağlantılı. Bugün toplumsal cinsiyet eşitliğinden bahsederken iklim krizinden de bahsediyoruz, iklim krizinden bahsederken çocuk haklarını da konuşuyoruz. Bu meselelerin aslında birbirleriyle ne kadar bağlantılı olduğunu ve bu konuların ana akım medyaya yansımadığını gördüğümde Sivil Toplum Konuşuyor gündeme geldi.

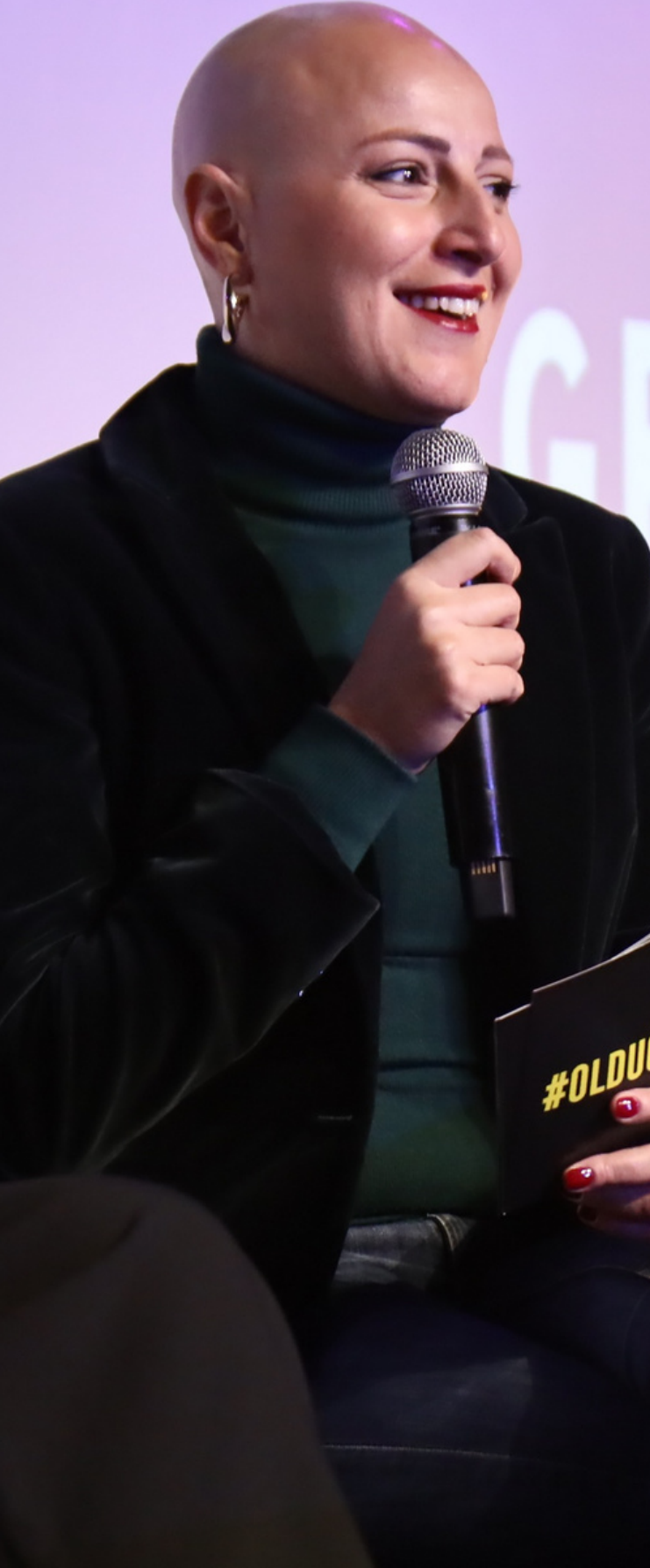
Sivil Toplum Konuşuyor ile aynı zamanda sivil toplum tanımını da gözden geçiriyoruz. Sivil toplumu dernekçilik ve vakıfçılık ekseninden de çıkarmayı hedefliyoruz. Yani bu podcast sadece sivil alandan konukları değil, kültür sanat ekosisteminden, akademiden, özel sektörden yani sivil alan, toplumsal fayda ve gezegenin krizlerini dikkate alıp elini taşın altına koymak isteyen herkese açık bir kürsü. Dolayısıyla sivil toplum sadece konuşmuyor, görünür kılmak istiyor. Çünkü ancak görürsek ve bilirsek harekete geçebiliriz. Çünkü biliyorsak sorumluyuz.

Sivil Toplum Konuşuyor altı mecrada yayın hayatına devam ediyor. Benim meselem bu konuları görünür kılarak farkındalık yaratmak ve herkesin aktif vatandaşlık noktasında kendi etki alanında neler yapabileceğini düşündürmek oluyor.

Bu noktada Aslı'ya dönmek istiyorum. ÖtekiSİZ sana nasıl dokundu ve sen ÖtekiSİZ'e nasıl dokundun?

ASLIHAN BEGÜM GÖKÇİNAR:

Benim yolculuğum da öteki olmakla başladı. Ankara'da ayrımcılığın hiç uğramadığı bir çekirdek ailede büyüdüm. Annem öğretmen, babam bürokrattı ve şahane bir çocukluk yaşadığımı düşünüyorum. Evimizin içinde hiçbir zaman ayrımcılık olmadı, kimse kimseye bunu hissettirecek bir şey yapmadı. Az sayıda kişiye nasip olabilecek bir gençlik ve çocukluk yaşadım diyebilirim. Üniversite hayatım boyunca dans ederek dünyayı gezdim.

Bir gün öteki oldum. Harun'un *'Bir sabah uyandığınızda ailenizden biri öteki olursa...'* diyerek tanımladığı gibi bir sabah uyandığımda saçlarımı topladım ve saçlarımın bir bölümü yatakta kaldı. Bu ilk kırılma noktam oldu. Ne yapabileceğimi bilemediğim ve artık toplumda öteki hissettiğim bir yerdeydim. Bu toplumda zaten kadın olmak çok zorken bu toplumda 'öteki kadın' olmak daha da zordu. Toplumun bir kadından beklediği şeyler artık bana uğramıyordu.

Bu olay başıma geldikten ve erkek arkadaşım tarafından terk edildikten sonra bu yaşadığım şeyle ilgili ne yapacağımı bilmediğim bir noktaya geldim. Çaresizlik ve umut arasında gidip geldiğim noktada tıbbi ve gayri tıbbi her yolu denedim. Bunun okumakla da bir alakası yokmuş, çaresizlik insana her şeyi yaptırıyormuş.

Benim hastalığının ismi alopesi, bir bağışıklık sistemi hastalığı. Bağışıklık sistemim saçlarımı virüs zannediyor ve onlarla savaşıp dökülmesine sebep oluyor. İlk başlarda çeşitli tedavi yöntemleri denediğim dönemde bir gün bir kız çocuğuyla beraber kafamıza tuz ruhu gibi bir şey sürüp bulaşık süngerinin yeşil bölümüyle zımparalıyorduk. Gerçek anlamda bir işkenceydi. Kız çok ağlıyordu, o acıya nasıl dayanabilir ki? O zaman şunu sorduğumu hatırlıyorum *'Bunu ona neden yapıyorlar ki, nasıl bir ailesi var?'*. Buna sinirlenirken aynada kendimi gördüm ve *'Sen bunu kendine neden yapıyorsun?'* dedim. O gün tek bir çarem kalmıştı, kabul etmek.

Kabul bir boyun eğme biçimi değil aslında. Kabul, olanı olduğu gibi görmek ve bununla mücadele edebilmek. Kabul etmek boyun eğmenin tam tersine devrimci bir eyleme dönüşüyor. Nasıl mücadele edeceğinizi anladığınızda farklı bir insan oluyorsunuz. Gerçekten bunu kabul ettikten sonra duruşum bile değişti.

O ana kadar sosyal medyada hiç fotoğraf paylaşmıyordum. O kabullenmeden sonra sosyal medyada fotoğraf paylaşmaya başladım ve bunu nasıl yayabileceğimi düşündüm. Bir anneden mesaj aldım *'Benim bir oğlum var, seninle aynı hastalığa sahip. Her akşam ona masal okuyorum sonra senin fotoğraflarını gösteriyorum. Sayende çok motive oluyor.'* Bu bana kendi annemle babamı da hatırlattı çünkü ikisi de bana bir gün bile *'Olsun...'* demediler. Olsun demenin ne kadar kötü bir söz olduğunu ben saçlarımı kaybettikten sonra anladım. Olsun demek de aslında bir kabul etmeme biçimi. Bu olay üzerine bunu yaymak istediğime karar verdim ve bununla ilgili neler yapabilirim diye düşünmeye başladım. Aslında Olduğun Gibisin'in ilk çıkış noktası bu oldu diyebilirim.

Harun Demircioğlu:

Olduğun Gibisin ile herkesin olduğu gibi olduğu, kendi özgün rengiyle, kendi kimliğiyle bir arada olduğu bir yolculuk başladı. Aslında bizim de kesişim kümemiz oldu. Aslı'yla biz, Meridyen isimli bir liderlik programında karşılaştık. Aslı'ya ilk gün gidip 'Ben sana hayranım.' demiştim. Müthiş bir sempati ve sevgiyle karşıladı.

Olduğun Gibisin, alopesi farkındalığı üzerinden bütün kimliklerin kendilerini özgür hissettikleri bir dünya hayaliyle yola çıktı. Meridyen'de kapsamı genişlemeye başladı. Olduğun Gibisin nereye gitmeyi hedefledi, rota nereye? Bunları senden duyalım.

Aslıhan Begüm Gökçınar:

Sosyal medyadaki anneden sonrası da var. Pandemi zamanı herkes için çok zor bir süreçti ve aynı zamanda herkesin her şeyi denediği bir dönem de oldu. Benim için pandemi, yeni arayışlara yelken açtığım ve teknede yaşamaya karar verdiğim bir dönemdi. Kiralık tekne arayışına girdim ve bir arkadaşım yarış teknesini bana kiraladı. Ben teknede yaşamaya başladım ve yedi ay kadar Kalamış Marina'da tek başıma yaşadım. Eşimle de orada tanıştım.

Eşim, reklam filmi yönetmeni ve onun engin reklamcılık tecrübelerinden yararlanmaya çalışıyorum. 2022'nin Oscar töreninde Will Smith, Chris Rock'a yumruk attı. Ben o güne kadar alopesi farkındalığını daha sevgi dolu nasıl yayabilirim diye düşünürken bir insan yüzünden bu hastalık tüm dünyada bir şiddet unsuru ile tanındı. Ben de buna tepki olarak sosyal medyaya eşimle yanak yanağa bir fotoğraf koyup altına uzun uzun yazı yazmak istedim. Eşim de 'Gel bunu bir filme çekelim ve ne anlatmak istiyorsan orada anlat.' dedi. Reklam dünyasının tatlı insanları bir araya geldiler ve biz bir film çektik.

Filmi sosyal medyada paylaştıktan sonra sanat dünyasından birçok isim sayesinde 2022 yılında 41.6 milyon insana ulaşarak çok ciddi bir erişim elde etti. İsmi özellikle Olduğun Gibisin koyduk. Toplumda kendini öteki hisseden herkesin filmi olsun istemiştik. Bu filminden sonra o kadar fazla insandan dönüş aldım ki bu işi büyötmeye karar verdim. O sırada yolum Meridyen ve Harun ile kesişti. Şimdi çok büyük bir inançla kendini bu toplumda öteki hisseden herkesin projelerini yapmaya başladık.

Harun Demircioğlu:

Kendi yankı odalarımızdan çıktığımız bir bakış açısıyla bu filmleri yapacağımızı söyleyebilirim. Kimsenin geride kaldığını düşünmediği bir yaklaşımla toplumda kendini bir yönüyle öteki hisseden herkesi odağımıza alacağız. Bizim meselemiz bu coğrafyada ötekiSİZ'i bulmak.

Bugünün teması Sokak KadınlarıN; bugün kadınlar kendilerini sokakta hissetmiyor. Farklı kimlikler, varoluşlar kendilerini sokakta güvende hissetmiyor. Bireylerle, kurumlarla aramızda çok büyük bir ilişki boşluğu var. Bu boşluğu yeniden anlamla doldurmanın tek yolu da güvenmek, bir araya gelerek meseleleri görünür kılmak. Sivil Toplum Konuşuyor ve Olduğun Gibisin bu meselelerin görünürlüğünü arttırmaya devam edecek.

Bizlere yüklenen türlü kimliklerden bağımsız, tüm çeşitliliğimiz ve farklılıklarımızla hayatın her alanında olmaya devam edeceğiz. Birbirimize yuva olmanın gücüne inanarak sevgiyi günden güne çoğaltacağız. Yaşamın her noktasına sirayet etmiş şiddete karşı emeğimiz, dayanışmamız ve inatçı iyimserliğimizle buradayız. Hiç tanımadığı bir kadının verdiği mücadeleden güç bulup kendi hayatına, kendi yolculuğuna sahip çıkma cesareti bulan, ataerkil düzene isyan eden kadınların ve kadın hareketinde iş birliği yapan eşitlikçi bakış açısına sahip erkeklerin ve tüm oluşların birlikte olduğu bir gelecek hayal ediyorum. Sokak KadınlarıN, sokaklar hepimizin.

Aslıhan Begüm Gökçınar:

Aslında hiçbirimiz birbirimizden farklı değiliz. Hepimizin bir hikayesi var. Farklı bellediğiniz herkesin hatrını unutmayın lütfen. Çok teşekkürler.

YENİ MEDYANIN ÖNCÜ KADIN SANATÇILARI

Hande Şekerciler
Sanatçı

Beyza Dilem Topdal
Sanatçı

Doğa Ünyaylar
Sanatçı

Moderator | Bihter Ayyıldız

Bihter Ayyıldız:

Bugün Kadınlar Günü vesilesiyle bir arada olduğumuz için farklı sektörlerde kendi varoluş savaşlarını veren ve mesleklerini sahiplenen kadınları bir araya getirmek istedim. Sanat; dünyayı anlamak için en güzel yol, evrensel bir dil. Bu yüzden sanat üzerinden yapılan her iletişimi çok etkili buluyorum. Günümüzün sanatına da 'yeni medya' diyorlar. Yeni medya, teknoloji bağlantılı olduğu için genellikle daha erkek egemen bir izlenim yaratılıyor. Bugün burada, yeni medyayı yöneten üç tane kadın var. Ocak ayında sadece kadın sanatçıların olduğu bir festival ile harika bir sergi yaptılar. Bu serginin hem kurucu ortağı hem de küratörü olan Hande ile başlamak istiyorum.

HANDE ŞEKERCİLER:

Ben aslında heykeltıraşım. Haar diye bir oluşumumuz var, orada beraber işler yaptığım partnerim de Arda Yalkın. Beraber Karaköy'e gidip bir şeyler alacağımız zaman hep Arda'ya dönerek anlatırlar. Örneğin bana kaynak makinesi almaya gittiğimizde bile Arda'ya anlatmaya başlıyorlar.

Haar olarak daha çok teknoloji kullandığımız işler üretmeye başlayınca yine her şeyi Arda'ya sormaya başladılar. Yani oradaki heykellerin modelleme, döküme hazırlama gibi teknik işlerini ben yapıyorum. Heykelle ilgili bir yazılım sorulacaksa Arda'ya soruyorlar. Kadınlar da Arda'ya soruyor. Demek ki kadın olarak bizim de kafamızda böyle bir şey var. Biz de hemcinsimizden çok bir erkeğin cevabına güveniyoruz. Ben sık sık 'Acaba ben de mi böyle yapıyorum?' diye düşünüyorum. Lütfen siz de kendinize sorun, neden böyle oluyor diye.

Bihter Ayyıldız:

Bunun tam tersi de yaşıyor. Bizim evimizde mutfakla eşim ilgileniyor ve tencere almaya gittiğimizde bana bakarak anlatmaya başlıyorlar.

Hande Şekerciler:

İşte bunları kafamızda kodladık ve kendi kendimize de yapıyoruz.

Bihter Ayyıldız:

Evet bu da aslında feminizmin görünmeyen mücadele alanlarından biri. Aslında bizim kültürel altyapımıza kodlanmış ve her ne kadar kendimizi özgür ruhlu olarak tanımlasak da değiştirmekte zorlandığımız kalıplar var. Peki siz bu sergiyi sadece kadın sanatçılar olarak yaparken ne gibi yorumlar aldınız?

Beyza Dilem Topdal:

Önce kimler var, kimler üretiyor diye araştırmaya başladık. 'Bilinen ve duyulan' isimler içerisinde daha çok erkekler mi var diye düşündüm. Böyle bir sergi aracılığıyla tanışma fırsatı bulabileceğimiz kadın sanatçıları aramaya başladık. Bu sayede bu alanda üretim yapan birçok kadın sanatçıyla tanıştık, Doğa ile de tanışmamız bu şekilde oldu.

Piksel olarak bülten yayınlıyoruz. Hande'nin bu bültende yönelttiği röportajda 'Kadın sanatçılar diye seçim yaparken bir pozitif ayrımcılık mı uyguluyunuz yoksa bir kayırma mı söz konusu oluyor? Bu konuya yaklaşımımız nedir?' diye her sanatçıya sorduk. Farklı formların ve sanat biçimlerinin kadınlarda, dezavantajlı diğer gruplarda nasıl şekillenebileceğini de ayırt edebiliyoruz.

Bihter Ayyıldız:

Yanki odaları durumu da var aslında. Kendi içimizde çok tartıştığımız şeylerin açılımını yaptığımızı düşünüyoruz ama bizim aramızda kalabiliyor. O sebeple etki alanını geliştirmek çok önemli.

Doğa benim bugüne kadar hep erkeklerin yaptığını duyduğum, ses enstalasyonları yapan ve dijital sanatı bununla bir arada tutan işler yapıyor. Bu alanda Türkiye'de duyduğum ilk kadın sanatçısı. Bu alanı nasıl seçtin ve nasıl var olabiliyorsun? İnsanlar şaşırıyor mu?

Doğa Ünyaylar:

Genellikle ne yaptığımı anlamıyorlar. Sanatçıyım dedikten sonra 'Resim mi yapıyorsun, müzik mi?' gibi sorular geliyor. Ses yerleştirmeleri, ses enstalasyonları yaptığımı söylediğim zaman anlaşılmakta güçlük çekiyorum.

Müzisyen bir babayla büyüdüm ve evin içinde ekipmanlar, hoparlörler, kablolar, müziğe dair pek çok şey vardı. Görsel sanatlar eğitimi alınca müziğe karşı da bir hayranlık duyduğum için ikisini birleştirmeye karar verdim. İşlerimin içinde hem görsel hem işitsel bir unsur olursa kendimi daha iyi ifade edebileceğimi düşündüm.

Ne yazık ki bu sektörde çok fazla erkek var. Karaköy pasajlarına gidip elektronik malzemeler arıyorum ve sadece erkeklerin olduğu bu alanlara gittiğimde niye geldiğimi ve ne yapacağımı soruyorlar.

Zaten çok spesifik bir alanda uğraşıyoruz ve insan danışmak, sormak, daha fazla kadın görmek istiyor. Sadece sanatsal üretimlerden ziyade mentörlük gibi yeni projeler kurmaya başladım. Türkiye'de bu alanla ilgilenen tüm kadın sanatçıları bir araya getirmek istiyorum.

Bihter Ayyıldız:

Bu arada yeniden Hande'ye dönmek istiyorum. Arda ile beraber işler yaptığınız Haar oluşumundaki bir kadın bir erkek sanatçı olarak, temsillerinizde sanatçı önceliği gibi konularda nasıl bir denge var?

Hande Şekerciler:

Sanatta kadın temsiliyeti daha az gibi görünüyor ama bizim kurduğumuz Piksel Yeni Medya Misafir Sanatçı Programı'na başvuran sanatçıların %80'i kadın. Güzel sanatlar okullarında okuyanların da çoğu kadın. Ama sanat tarihindeki temsillere baktığımız zaman göremiyoruz. Burada konu, sanat tarihini kimin yazdığıyla ilgili oluyor. Tüm bunların temelinde sermayenin kimde olduğu ve parayı kimin verdiğinin de çok büyük etkisi var.

Bizim için de dışarıdan nasıl görünüyor, başkaları nasıl düşünüyor bilemiyorum. Eşit mi, her şeyi eşit şekilde yapmak hayatta mevcut mu, bunları da bilmiyorum. Çünkü herkesin neler yapabildiği de farklı. Arda bana göre daha analitik düşünüyor. Kendimize ait bir resim, heykel gibi sanat işi yapmayı düşündüğümüzde Arda analitik tarafları daha iyi çözümlüyor. 15 senedir beraberiz ve işlerimizde de net çizgilerimiz, belirli görev dağılımlarımız yok. Artık aramızda simbiyotik bir düşünme biçimi de oluştu. Bazen aynı şeyleri aynı anda düşünüyoruz ve birimiz önce dile getiriyoruz. Bir yandan da hiçbir konuda da aynı fikirde değiliz ama bir şekilde ilerliyoruz.

Bihter Ayyıldız:

Yeniden Doğa'ya dönmek istiyorum. Estetik meselesi bence kadının yoğurduğu ve iyiye kullandığı her pratiğin içerisinde var. Ses ve ışık bence bizim kültürümüzde en geri kalmış öğeler. Biz sesin insan hayatı ve psikolojisinde ne kadar önemli bir yer tuttuğunu bilmiyoruz. Sesi sanatın içerisine entegre etmiş olman çok değerli.

Doğa Ünyaylar:

Güzel sanatlarda resim eğitimi aldım. Resimde biçim, form, kompozisyon kuralları neyse bunu sese nasıl adapte edebilirim diye düşündüm. Eskizler ve yağlı boya resimleri yaparken seste eskizleri, küçük ses kolajları, 1-2 dakikalık ses kayıtlarını manipüle ederek kompozisyonlar oluşturmaya başladım. Sadece ses tasarımı yapmakla kalmıyor, önemli olan bunu nasıl deneyimleyeceğimiz oluyor. Bir atmosfer yaratıp bu sesi deneyimlemek için de kaç kanallı hoparlör olursa bedenimiz bu sesi daha iyi deneyimler diye düşünüyorum. Aslında o üretimi geliştirmeye çalışıyorum ve birçok markanın hoparlöründen hangisini kullanmalıyım, bunları nereye yerleştirmeliyim gibi meselelere odaklanıyorum. Ses tasarımcıları, ses mühendisleri, müzisyenler gibi bu alanda bilgili birçok insana danışarak bu eserleri üretmeye çalışıyorum.

Yıllardan beri bir şeyleri görmeye ve gördüklerimizi tarif etmeye alıştık ama sesi algılamada ve tarif etmede sorun yaşıyoruz. Bu konuda bilgimiz yetersiz. Bu alanda kendini geliştirmek isteyenlere John Cage'in yazılarını ve performanslarını araştırmalarını öneririm.

Bihter Ayyıldız:

Serginize gelip orada sanatçılarla tanıştığım da hep şunu duydum. 'Aslında bizim yeni medya sanatçısı olalım gibi bir amacımız yoktu. 100 sene önce kadınlar kilimlere derdini anlatırken biz de şimdi elimizdeki malzemeyle derdimizi anlatmaya çalışıyoruz. Anlatmak istediğimiz şey aynı.' Burada sözü, tüm bu organizasyonu yapan Beyza'ya getirmek istiyorum.

Beyza Dilem Topdal:

Sanatçıların arasındaki fikir çatışmaları ve farklılıklar günün sonunda ortak bir zemine oturuyor. Hepimiz aynı gemideyiz ve yaptığımız işi en iyi şekilde yapmak istiyoruz. Motivasyon bu olduğu sürece ana amacımız günün sonunda aynı noktaya varabilmek oluyor.

Sergiye gelecek olursam, evet medyumlar değişiyor ama geçmişe dönüp eski medya araçlarını da tekrar kullanmak bir yol olabiliyor. Sanatçının nasıl baktığıyla ilgili bir mesele. En son tamamladığım bir misafir sanatçı programında hurdacıları gezip tüplü televizyonlar topladım. Yapay zekayla ürettiğim arşiv videolarını manipüle ederek bir enstalasyon kurguladım. O sırada atölyeyi paylaştığım Özkan ise kuir işler üzerine dikişle çalışan bir pratikteydi. Merve dokuma işleri üzerinden medya sanatına farklı bir bakış getiriyordu.

Bence bunların alanlarda, sanat kurumlarında öne çıkması ve konuşulması önemli. Bence bu bakışların öne çıkması ve konuşulması gerekiyor.

Bihter Ayyıldız:

Geldiğiniz için çok teşekkür ediyorum. Neler yaptığının anlaşılması gerektiğini düşünüyorum. Sizin gibi kadın sanatçılarımız iyi ki var, kadın dayanışmasının her yerde yaşatılması gerektiğine inanıyorum.

Hayat Sarılmazsa Sen Ona Sarıl!

Ayşe Tükrükçü

Hayata Sarıl Lokantası Kurucusu

Moderator | Jülide Erdoğan

Jülide Erdoğan:

Ayşe Abla'nın Beyoğlu'nda Hayata Sarıl isimli bir lokantası var. Bu lokantanın ortaya çıkışı da Ayşe Abla'nın seneler önce sokakta yaşayan, evi olmayan ihtiyaç sahiplerine çorba dağıtmasıyla başladı. Çorba dağıtımından sonra da lokanta kuruldu. Ayşe Abla her şeyden önce bir toplum aktivisti ve sosyal girişimci. Aynı zamanda çok uzun yıllardır hayatla mücadele eden bir kadın. Ayşe Abla eski bir hayat kadını ve hayat hikayesi, çabası, şu anki lokantanın açılmasındaki mücadelesi gerçekten konuşulması gereken bir konu. Biliyorum bu konuları her defasında konuşmak Ayşe Abla için de oldukça yorucu oluyordur ama bunların yüksek sesle söylenmesi gerektiğini düşünüyorum.

Çocukluk döneminde aile içindeki bir tecavüz olayından dolayı ailesi tarafından sahiplenilmeyip bir evlilik yapmak ve oradan da geneleve düşmek zorunda kaldı.

Ayşe Tükrükçü:

Satıldım.

Jülide Erdoğan:

Evet satıldın. Bunu söylemek çok zor geliyor. Orada da bir mücadele başladı ve sen genelevdeki birçok hayat kadınına örnek oldun, ilham verdin. O mücadelenin içerisinde de haklarınızı savundunuz. Orada neler oldu?

Jülide Erdoğan:

Bugün çok heyecanlıyım. Hayatım boyunca kimseye abi ya da abla demedim ve bu kavramlardan hep uzak durdum. Ama Ayşe Abla'yı yaklaşık yirmi senedir tanıyorum. Ayşe Abla hepimiz için bir abla oldu. Bugün burada bizimle birlikte olduğun için çok teşekkür ediyorum, iyi ki geldin.

Ayşe Tükrükçü:

Ben de çok teşekkür ederim. Senelerdir 8 Mart'ta eyleme gitmiyorum, etkinliklere katılmıyorum. Bu yürüyüşleri yaptıktan sonra akşam yine eve dönüp sevgilimle uyuyorsak burada bir tezat görüyorum. Bir gün de erkeklerin istediğini yapmayalım. Genelevde çalıştığım dönemde, 8 Mart'ta kadınlar yürüyüşe gider, erkekler geneleve gelirdi. "Onlar yürüyüş yaparken biz neden işkenceye maruz kalıyoruz?" diye senelerce düşündüm. Ama bugün 8 Mart dolayısıyla sizlerle olmak, Jülide'yle birlikte olmak iyi hissettirdi.

Ayşe Tükrükçü:

2011 yılında Alageyik Sokak'ta eylem yaptığım son yıldır. Biz seks işçisi değiliz, köleyiz. Eğer işçi olsaydık, İş Kurumu'nda işçi statüsüyle kayıtlı olurduk. Bu sebeple seks işçisi demeyi doğru bulmuyorum. 365 gün çalıştığımız, bir gün bile iznimizin olmadığı bir kölelikti.

2007 yılında sokağa çok geldim, o dönem milletvekilliğine de adaydım. Hayat kadınından aday olur mu, dediler.

2007 yılında adayken, polisle karşı karşıya geldim (Aslında adaylar her yere girip konuşma hakkına sahiptir.). Ben polise içeriye girmek istediğimi, devletin bana verdiği yetkiyle el ilanı dağıtacağımı söylerken engel oldular, laf dalaşına girdik ve tarafıma dava açıldı. O dönem çalışmalar yaparken hem kendi hakkımı aradım hem de genelevlerin içerisinde toplumda yok sayılan kadınların varlığını dile getirmeye çalıştım.

Ben sekiz defa kürtaj yaptırmak zorunda kaldım ve bu operasyonlardan yarım saat sonra bile çalıştırıldım. İnsanlık dışı şartlar altında çalıştırıldık. Buradan vergi alınıyor, sahipleri para kazanıyor, bunlara kim göz yumuyor? İşkence çeken kadınlara para verilmiyor.

Genelevden çıkış sonrası da ayrı bir sorun. Ben 1996 yılında genelevden çıktım, şu an 2024 yılındayız. 28 senedir hala sicilimde genelevde çalıştığım yazıyor.

Jülide Erdoğan:

Genelevden çıkmak için de o dönemde Ayşe Abla'nın evlenmesi gerekiyordu ve evli kalmanın da bir süresi vardı değil mi?

Ayşe Tükrükçü:

Evet 5 sene. Ben evlenmek istediğim için gerekli başvuruları yaptım ama reddedildi. Genelevden çıkışımı reddettiler. En son bana 40 gün süre verdiler ama genelevde 40 gün geçirip para biriktirmeye çalışmak çok yıpratıcıydı. O dönem çok fazla şeyden kendimi mahrum bıraktım.

Sonra evlendim. Meğer evlendiğim adam da beni genelevden çıkarmak için evlenmemiş, Kıbrıs'ta satmak için evlenmiş. Bana da beş sene evli kalırsam tüm sicilimin temizleneceği söylenmişti. Hangi genelevde çalıştığımı dair evraklar hala silinmedi. Ama benim bu işin sorumlularına açacağım dava zaman aşımına uğruyor, yok oluyor. Burada kimin kazancı var?

Beni gönderirken üç ay sonra dönerim diye gönderdiler, 26 senedir hala dönmedim.

Jülide Erdoğan:

Orada olduğun dönemde büyük bir mücadele içerisindeydin ve bu mücadelenin devam ederken her zaman kendin dışındaki insanları da düşünmeye davet ettin. Senin oradan çıktuktan sonra geri dönmemenin en büyük nedeni insanlara yardım etmek gibi bir tutkunun olmasıydı. Burada Hayata Sarıl Lokantası'nı anlatalım, herkese duyuralım istiyorum. Neden geceleri sokakta çorba dağıtmaya başladın?

Ayşe Tükrükçü:

2002 yılında İstanbul'a geldim. O dönem bu sicili nasıl yok ederim, insanca yaşama hakkını nasıl kazanırım diye düşünüyordum. Burada sesimi basına daha çok duyururum diye düşündüm. Hakkımızı dile getiririm, aynı tecrübeleri yaşamış insanlarla birlik oluruz diye düşündüm.

Hep aile evindeki masada yerimi aradım. 2004 yılında annem bana bir el uzattı ve Bulgaristan'a kadar gittim. Oradan da Almanya'ya onların yanına geçecektim. Son anda beni yarı yolda bıraktı ve 38 gün sonra Türkiye'ye döndüm. Yedi valizle gittiğim yerden küçük bir poşetle döndüm. Telefonumu sattım. Esenler Otogarı'na kadar geldim ve metroya binmek için akbil param bile yoktu. Günlerce otogarda kaldım. Dört buçuk ay da sokakta yaşadım. Evsiz kaldığım dönemde çok şey öğrendim. Hayata Sarıl Lokantası'nın başlangıcı, evsiz kaldığım döneme dayanıyor.

Pes ettiğim dönemler de oldu. Bazen de yerlerde yatan, kendinden geçmiş evsizleri görünce halime şükrediyordum. Temiz olmayı, yemek bulmayı, soğuğa alışmayı bir şekilde başarmıştım. *'Keşke ailem beni sahiplenseydi, bana sarılsaydı.'* diye isyan ettiğim çok dönem de oldu. Yaşamadıklarımı hep kendi kendime yaşatmaya çalıştım. Lokantanın adı da oradan geliyor. Çorba dağıtmaya da böyle başladım.

Jülide Erdoğan:

Beyoğlu'nda farklı mahallelerde gece çalışmaya başladınız. Orada insanları nasıl örgütledin?

Ayşe Tükrükçü:

2 yıla yakın bir süre çorba dağıttım. Kendi evsiz kaldığım dönemde dolaştığım yerlere gidip çorba dağıtmaya başladım. Tophane'den Sıraselviler'e oradan Gezi Parkı, İstiklal Caddesi ve Galatasaray Lisesi'nin oraya kadar gidiyorduk. Oradan çıkıp Beşiktaş'ta devam ediyorduk. O dönem basını da iyi kullandık. Önce evsizler ve gönüllülerle başladık. Günde 150-200 kişiye çorba dağıtıyorduk. Bir senede ortalama 36 bin litre çorba dağıttık. O dönemde gönüllülerimiz çoğaldı, farklı derneklerden insanlar katılmaya başladı. Gecenin dördüne kadar herkes bir işin ucundan tutuyordu. Annesinin evinde bardağı bile yerinden kaldırmayan çocuklar orada iş yapıyordu. Bunu benim için yapmıyorlardı. Bir gün hepimiz evsiz kalabiliriz diye düşündükleri için yapıyorlardı.

Jülide Erdoğan:

Hayata Sarıl Lokantası Beyoğlu'nda bulunuyor. Her gün sokakta yaşayan evsizler, ihtiyacı olanlar, öğrenciler gelip yemeğini yiyebiliyor. Ayşe Abla Hayata Sarıl Lokantası'nı bağışlarla geçindiriyor. Özellikle ayni ve nakdi bağışlar oldukça önemli. Sadece para olarak düşünmeyin. Bağışlayacağınız bir çuval mercimek de işe yarıyor.

Ayşe Tükrükçü:

Hayata Sarıl Lokantası 2017 yılında Kurabiye Sokak'ta kuruldu. Bağış toplamak için önce dernek kurduk sonra lokantayı açtık. O dönemden bu zamana kadar 184 bin tabağı ücretsiz bir şekilde evsizlere dağıttık. Bununla birlikte bu lokanta, kendim de dahil 9 evsize iş kapısı oldu. Gündüzleri de açık bir restoran, herkes gelebilir.

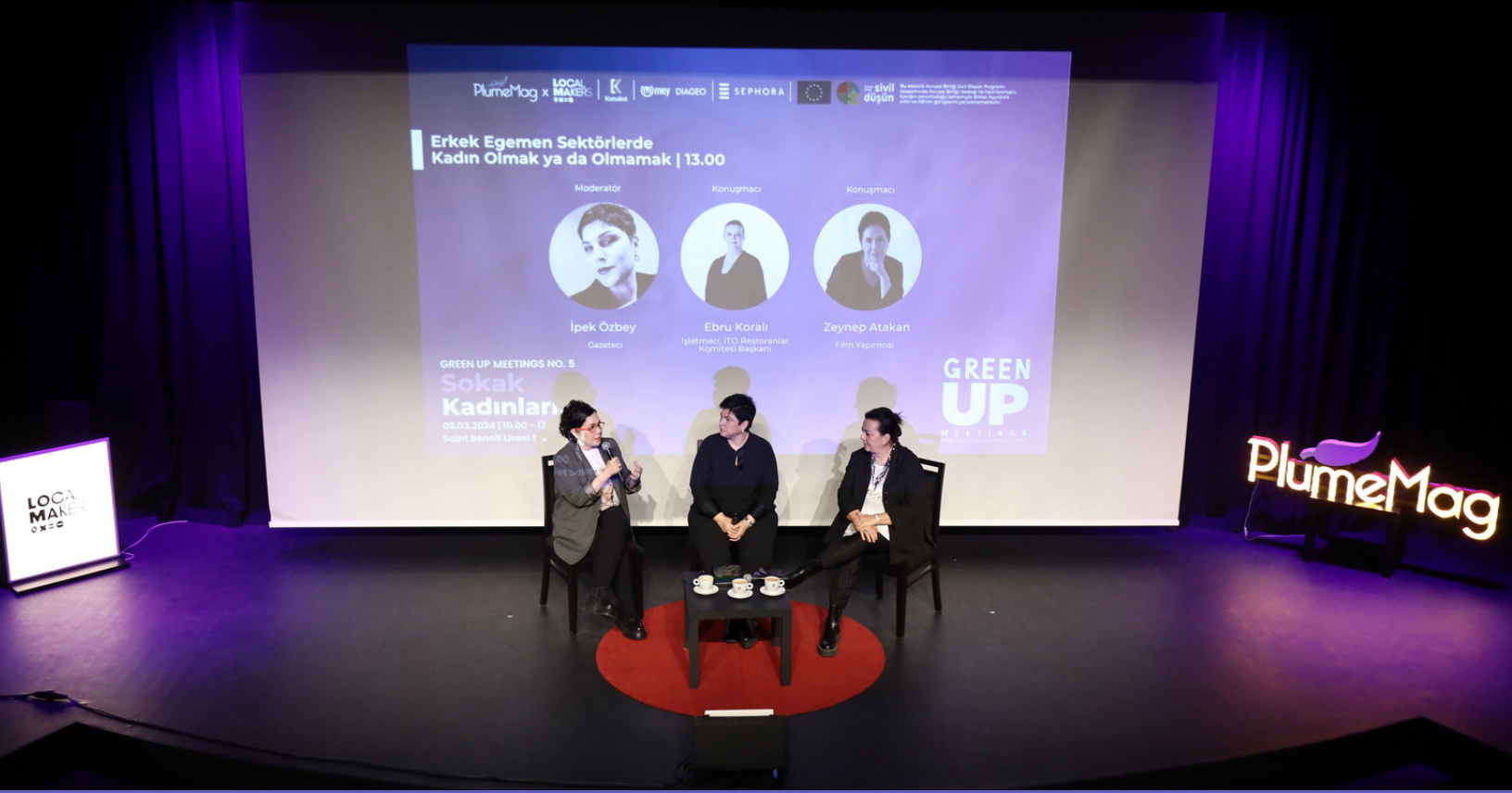

Ayşe Tükrükçü:

Bir evsize iş vermek, yaşam vermek oluyor. İş imkanının yanı sıra psikolojik destek de sağlıyoruz. Hijyen eğitimi, bütçe yönetimi gibi eğitimler veriyoruz. Evsiz kaldığım dönemde temiz kıyafetin ne kadar önemli olduğunu fark etmiştim. Bundan sonra da bir çamaşırhane açmak istiyorum.

Jülide Erdoğan:

Hayata Sarıl Lokantası'nı nasıl açıp çalıştırdıysan çamaşırhaneyi de açacağına inanıyorum. Çok teşekkür ederim.

ERKEK EGEMEN SEKTÖRLERDE KADIN OLMAK YA DA OLMAMAK

İpek Özbey
Gazeteci

Ebru Koralı
İşletmeci, İTO
Restoranlar Komitesi
Başkanı

Zeynep Atakan
Film Yapımcısı

İpek Özbey:

Bugün burada olmaktan dolayı çok mutluyum. Mesele kadın ve kadının başarısı olunca bunu konuşmaktan son derece keyif alıyorum. Bugün buraya gelmeden önce Ayşen Şahin'in bir yazısına denk geldim ve onu sizlerle paylaşmak istiyorum.

"Acınılan bir kesim gibi lanse edilmekten, sürekli mağduriyet dile getirmekten gururum sızlıyor. Ben muktediri uyutmayan taraf olmak istiyorum. Karşımızdaki vasıfsız, iki lafı bir araya getiremeyen, ortamlar popülizme müsait diye atıp tutan, kendine yer edinen adamların müstehzi gülüşlerinden bıktım. Bir kadınla karşılaştığında ağzından yanlış bir ifade kaçır korkusuyla bunları suspus eden tarafta olmak istiyorum."

Bence bugün buradaki kadınların hepsi karşı tarafı suspus eden kadınlardır. Artık mağduriyetten ziyade bunu konuşmamız gerekiyor. Biz nasıl başardık ve bizden sonrakiler nasıl başaracaklar, bunu konuşmak istiyoruz.

Önce Zeynep Hanım'la başlamak istiyorum. Sokağa nasıl çıktınız, kendi hikayelerinizi nasıl yazdınız? Zor oldu mu, o zorlukları nasıl aştınız? Burada birileri yaşadığı zorluklar karşısında yılacaksa bırakmamaları için onlara ne söylediniz?

Zeynep Atakan:

İlkokul ve lise yıllarımda İstanbul'da çok güzel bir ortamda büyüdüm. Kadın olmanın geride görülmediği bir ortamda yetiştim. İş meslek seçimine geldiği zaman durum çok farklı oldu. Yine ailemden duymadım ama babam ve dedem eczacı olduğu için *'Eczacılık bir kadına çok uygun bir meslek.'* diyerek meslek önermeleri başladı. Babam da *'Mesleğim bana dayatıldı ve ben çocuklarıma dayatmayacağım. Ne olmak istiyorsanız iyisi olun.'* dedi. Ben Sinema ve Televizyon okumaya karar verdim. Bu kararımın sonra da *'Oyuncu mu olacaksın, kadın olarak ne yapacaksın?'* gibi sorular ve önyargılarla hayatım geçti. Hala da devam ediyor. 1986 yılında üniversitede okurken setlere gitmeye başladım. Setlerde bile kadınların orada olmasından rahatsız olanlar vardı.

İpek Özbey:

1986 yılından bu yana çok fazla gelişme oldu mu? Hala erkek egemen bir sektör olduğunu söyleyebilir misiniz? Kadına bakışta bir değişiklik oldu mu?

Zeynep Atakan:

Bir gelişme olmadı diyemem, tabii ki oldu. Kendi filmlerimde (hatta Avrupa oranları da böyle) %75-80 oranda kadınlar çalışıyor. 2013 yılında kurucusu olduğum Avrupa Görsel İşitsel Kadın Ağı'nın amacı fırsat eşitliğini yakalamak. Örneğin kadın yönetmen diye bir laf var, pek sevmiyorum.

İpek Özbey:

Erkek yönetmen diyor muyuz mesela...

Zeynep Atakan:

Evet, demiyoruz. Tarihe baktığımızda da böyle aslında. 'History' diyoruz, herstory demiyoruz... Yönetmen de öyle, eril bir dil. Bugün geldiğimiz nokta, kırk sene öncesine göre daha iyi ama hala çok yolumuz var. Hala tam anlamıyla bir fırsat eşitliğinden konuşamıyoruz. Örneğin sette sesinizi yükselttiğinizde gereksiz bir reaksiyon alabiliyorsunuz. Bir kadının ses yükseltmesi hoş karşılanmıyor.

Film setlerinde bir hiyerarşi vardır. Orada bir kadının üst olması, bir erkeğin üst olmasıyla asla aynı değil. Eğer bir erkek üst ise kesinlikle mobbing'den söz edebiliriz. İngilizce 'mansplaining', 'gaslighting', 'mobbing' dediğimiz; kendinize olan güveninizin aşağıya çekilebileceği pek çok olaya maruz kalıyorsunuz. 40 senelik meslek hayatımda bunlara maruz kaldığımı sonradan fark ettim. Hala da savaşıyorum.

İpek Özbey:

Nispeten daha şanslı olduğumuzu düşünüyorum. Siz sinema sektöründesiniz, ben medya sektöründeyim. Yönetim katında olmasa da diğer katlarda eşitliği biraz olsun konuşabildiğimiz sektörlerdeyiz. Burada Ebru'ya dönmek ve işletmeciliği konuşmak istiyorum. Bu sektörün daha da erkek egemen olduğundan söz edebiliriz herhalde... Mekan sahipleri, onların kurduğu politik ilişkiler, güç ilişkileri var. Orada çok daha farklı bir dinamik söz konusu. Nelerle karşılaşıyorsun? Bir kadın olarak bu sektörde bunca yıldır nasıl ayakta kaldın?

Ebru Koralı:

Ben de İstanbul'da şanslı sayılabilecek bir ortamda büyüdüm. Bana hiçbir zaman '*Sen bunu yapamazsın.*' gibi bir söz söylenmedi. Gençliğin verdiği o neşe ve pozitiflikle '*Kadın olmanın da avantajları olabilir.*' diye düşünüyordum. Tabii bu dengeyi kurmak, sektördeki insan ilişkilerindeki doğru iletişimi yakalamak da zaman aldı.

İnsanlık tarihi boyunca kadın hep içeride, mutfakta bulunuyor ve yemek pişirme hep kadının sorumluluğunda. Erkek hep dışarıda. Fakat mutfak tarihini yazanlar da erkekler olduğu için orada kadınları es geçiyorlar, aslında yemek kadınla şekillenen bir şey. Çok yakın bir zamana kadar tüm dünyada şefler erkekti, mutfaklar erkeklerin egemenliğindeydi.

İşletmeci diye bir kadın modeli zaten yok. Madam Despina gibi şahane hikayeleri olan kadınlar elbette var ama bunlar sayılı örnekler... Bir kadın işletmecinin olduğu mekanla erkeklerin yönettiği mekan arasında çok ciddi fark var. Kadın doğası gereği sürdürülebilir olduğu için personel ilişkileri mükemmel, nitelikli gıda kullanma isteği ve gıdaya yaklaşımı da son derece farklı. Erkekler genellikle ne kadar alıp verdiği ve ne kazandığı ile ilgileniyor. Erkekler bu kadar ticari bakarken kadınların daha sürdürülebilir yaklaşması, çevreyle daha çok bağ kurarak ilerlemeleri dikkat çekiyor.

İpek Özbey:

Bir mekanı erkek işletiyor, diğerini de kadın işletiyorsa arada nasıl farklar oluyor, bir örnek verebilir misin?

Ebru Koralı:

Nitelikli gıda üretimi ve kullanımı kadınların elinde olan bir şey. Anadolu'daki kadın kooperatifleri ile kadınların üretme ve ekonomik bağımsızlıklarını kazanma gayretlerini görüyoruz. Bu nerede karşılık buluyor? Sosyal platformlar üzerinden bireysel tüketicinin bir ilgisi var. Biz işletmeciler de artık restoranlarımıza almaya çalışıyoruz. Örneğin ben Hatay'a gittiğimde sosyal medyadan 'Orada salça alabileceğimiz birileri var mı?' gibi sorular alıyorum ve bu soruları soranlar genellikle kadın.

İpek Özbey:

Peki neden böyle oluyor? Yani erkek sadece kar marjını mı düşünüyor?

Ebru Koralı:

Evet kafaları genellikle öyle çalışıyor. Al, sat ve çabuk kazan... Boğatepe'de peynir üreticisi İlhan Koçulu demişti ki 'Kadınlar olmasaydı bu üretimi bu kalitede yapamazdım. Çünkü erkeklere anlatamıyorum ama kadınlar 'Hemen üretelim, peyniri bekletip daha nitelikli hale getirelim.' gibi sabır gösterebiliyorlar.' Beni diğer işletmeci arkadaşlarımdan ayıran da nitelikli gıdayı kullanma isteğimdir.

İpek Özbey:

Peki müşteri bunun farkında mı?

Ebru Koralı:

Farkında. Yani müşteri 'Kaşarı nereden alıyorsunuz?' diye size gelmiyor ama siz kullandığınız ürünlerin kaynağını belirtirseniz hemen farkındalık oluşuyor. Son 15-20 sene içinde restoranların da böyle bir misyonu oldu. Restoranlar sadece gidip yemek yediğiniz yerlerden çıktı. Aslında devlet de böyle bir misyon üstlendiriyor ve menüde coğrafi işaretli ve sürdürülebilir ürünlerin belirtilmesini destekliyor.

İpek Özbey:

Kadın olarak işletmeciliğin zorlukları bununla sınırlı değildir herhalde...

Ebru Koralı:

Tabii ki değil. Küçük işletmeler için vergiler başlı başına bir sorun. Yerel yönetimlerle ilişkiler başka bir sorun. Örneğin Beykoz Belediyesi kompost üretim tesisi olduğunu söylüyor, ben çöpümü buna göre ayırıyorum ama gelip alan yok. Girişimcilere destek gibi laflar var ama aslında girişimciye destek yok, güce destek var. Moda gibi daha korunaklı bölgelerde açılan küçük kadın işletmeleri var ama hala boğaz hattında kadının adı yok.

İpek Özbey:

Peki sinemada da mı aynı durum var? Güce mi destek var? Kadınlara destek olanlar var mı?

Zeynep Atakan:

Sinemada durum biraz daha farklı. Dünyada var oluşu çok genç bir sanat dalı. Sinemada erkek egemen bir dönemden geçtik ama şu an öyle bir dönemde değiliz. Fırsat eşitliğine karşı ciddi örgütlenmeler olmaya başladı. İşini iyi yapan çokça kadın sayesinde eskisi gibi bir durum söz konusu değil. Örneğin setlerdeki kötü davranışlara, taciz ve mobbinglere karşı Susma Bitsin Platformu var. Tüm bunların yanı sıra hala kadın erkek arasında bir ücret eşitsizliği de ne yazık ki var. Sadece kamera arkasında değil, oyuncular ve senaryolar için de kadın karakterlerin güçlü yazıldığı senaryolar çok problemlidir. Kamera arkasında olduğu kadar kamera önünde de kadının temsil meselesini çok önemsiyoruz.

İpek Özbey:

Peki bu durum politik mi? Ben de bir izleyici olarak televizyon dizilerine baktığım zaman hep bir mağduriyet, hep bir ihtiyaç sahibi olma durumu, şiddet görme gibi durumlar var...

Zeynep Atakan:

10 sene önce Avrupa Görsel İşitsel Kadın Ağı kurulduğunda iki kriterin filmlerde geçmesi isteniyordu. Bu kriterler, Bechdel Testi üzerinden çıkan; başrolde iki kadının olması ve bu iki başrolün arasında minimum iki konuşmada erkekler konuşulmaması idi. Ve o dönemde Avrupa'da %95 oranında film bu testi geçemiyordu. Bu durum sadece Türkiye ile ilgili değil, dünyanın politikasıyla ilgili bir şeydi. Bunlar konuşuldukça ve dillendirildikçe işler değişti. Festival jürileri önceden sadece erkeklerden oluşurdu ama bu oran da giderek değişiyor.

İpek Özbey:

Televizyonda da aynı mesele var. Hep erkekler konuşuyor. Şimdi de 'Kadın konuk alalım.' gibi bir noktaya gelindi. Kadın konuk ne demek, yani alanda bilgili olan kişi gelip konuşsun. Bir temsiliyet problemi de var.

Zeynep Atakan:

Sinemada gerçekten çok önemli kadınlar var. İlk filmini yapmış ama ikinci filmine finansal destek bulamayan kadın yönetmenler var. Ben oğluma hamileyken setlere ara vermişim. Hamileysen ya da çocuk bakıyorsan 'Yazık!' gözüyle bakılıyor. Ben kendi organizasyonlarımda, yapım marketlerinde pozitif ayrımcılık yapıyorum. Bebekli anneler çocuklarıyla gelsin, projelerini anlatsın diye düşünüyorum. Batıda bu durum çok daha rahat, annenin bebeğiyle sete gitmesi artık çok daha doğal karşılanıyor. Kadın olmanın getirdiği bir zorluk da bu aslında. Oğlum doğana kadar görüşmeye gittiğim işlerde hep 'Bebek düşünüyor musunuz?' sorusuyla karşılaşıyordum. Hamileliğin bir anormallik gibi karşılanması çok yanlış bir şeydi.

İpek Özbey:

Kurumsallıkta bu bakış açısı biraz daha aşıldı galiba...

Ebru Koralı:

Ben hep kendi işimi yaptığım için çocuklarım benimle birlikte işte büyüdüler. Kendi işinde istediğin kuralları koyabiliyorsun, daha esnek. Çocuklu bir kadın gelseydi ben o kolaylığı ona sağlayabilir miydim çok emin değilim. Yani bizim sektörde annelerin çalışma saatlerine biraz korumacı yaklaşmamız ve hayatlarını biraz daha kolaylaştırmamız gerekiyor bence.

İpek Özbey:

Hayal Kahvesi'ni kaç yılında açmıştınız?

Ebru Koralı:

1992 yılında Beyoğlu açılmıştı. 1995'te de Çubuklu'yu açtım. Orada üç kişi ortaktık ama kimse benim ortak olduğumdan söz etmiyordu. Hem çok gencim, hem kadınıym diye ortak olduğumu düşünmüyorlardı ve insanlar oranın halkla ilişkilerini yürüttüğümü söylüyordu. İnsanlar size patronluğu yakıştırmıyor. Seni karar verici mekanizmaya layık görmüyorlar.

Zeynep Atakan:

Prodüktörüm dediğim zaman ben de aynı tepkileri alıyorum. Prodüktör erkek olur, masanın arkasında ayağını uzatarak puro içer gibi bir algı var, o kalıbı yıkmak çok zor. Hem kadını hem de sette sürekli bir şeylere koşturuyorum diye buna benzemediğim için şaşkınlıkla karşılanıyorum.

İpek Özbey:

90'larda kadın işletmeciler var mıydı?

Ebru Koralı:

Evet vardı. Efsane kadınlar vardı. Meyhaneci kadınlar da vardı. Artık meyhane işi tamamen erkeklerin tekelinde...

İpek Özbey:

Peki neden 80'lerde 90'larda olan bir şeyden şu anda söz edemiyoruz?

Ebru Koralı:

Bilmiyorum, meyhane erkeklere kalmış. Örneğin kebabçı kadınlar da yok. Adana'da sadece bir kişi var.

İpek Özbey:

Peki kadınların bu işlere girmesiyle senaryolara bir incelik yansıdı mı?

Zeynep Atakan:

Aslında dayatılan bir film izleme kültürü var, formül filmler... Amerika bazlı ana akım, neresinde ne olacağı, nasıl biteceği belirli filmler... Bu tarz filmlerde kadın karakterler bir görsel malzeme, katalizör olarak yansıtıldı. Bir kadın karakterin öne çıktığı yapımlar çok sınırlı. Son dönemde kadınların üzerinden anlatılacak hikayelere daha çok önem verilmeye başlandı. Dünyada bağımsız sinemaya yatırım yapan fonlar bu konuyu dikkate alıyor. Kamu fonları artık ayrımcılığa uğrayanların ne kadar temsil edildiği ile de ilgileniyor. Bu tabii çok güzel ama bir taraftan yine kısıtlayıcı. Bu konuda bir dengenin bulunmasının zaman alacağını düşünüyorum. Kadın hikayelerinin anlatıldığı yapımların, klişe olmayan yepyeni açılardan ele alınmasına önem verilmeye başlandı.

Zeynep Atakan:

Son yıllarda Güney Kore dizileri çok fazla ilgi görüyor. Ben de Güney Kore dizilerini çok izledim ve o dizilerde erkeklerle çarpışan kuvvetli kadın karakterler var. Şu an Türkiye’de Doctor Cha isimli bir Kore dizisinin adaptasyonu yapılıyor, ismi Bahar. Kadının varoluş mücadelesi ve cesaretiyle ilgili çok güzel bir örnek. Diğer yandan Türkiye’de üretilen içerikler için daha çok yolumuz var. Birçoğunda bir erkek için kavga eden, entrika peşinde koşan kadınlar var... Buna çok karşıyım, bunun aşılması gerekiyor. Bahar gibi diziler reytinglerde bir numara oldukça özendirici olacak ve onun gibi dizilerin yapılmasına ilham olacak. Böyle etkilerle ilerleyeceğiz.

İpek Özbey:

Ebru sen de Barda filminin yapımcılığını yaptın.

Ebru Koralı:

Evet Gastronominin Kadınları diye bir belgesel film daha yaptım.

Zeynep Atakan:

Bugün birlikte proje yapmaya karar verdik.

Ebru Koralı:

Evet Gastronomi Filmleri Festivali yapma kararı aldık.

İpek Özbey:

Çektiğin belgeselde kadınları ve o kadınların gastronomiye katkılarını odağına alıyorsun. O kadınlar olmasaydı bugün gastronominin hali ne olurdu?

Ebru Koralı:

Gastronomi meselesi popülerleşiyor ve birçok kişi okumak, şef olmak istiyor. Devlet de bu alanı destekliyor ve şu an 100 okul oldu. Her sene gastronomi eğitimi almış 5000 tane üniversite mezunumuz oluyor. Bu çocuklarımızın hepsi de o okullardan mezun olunca baş şef olacaklarını zannediyorlar, aynı sinema mezunu herkesin yönetmen olacağını düşünmesi gibi...

Ben de bu belgeseli o öğrencilere ufuk açmak için çektim. Gastronominin değer zincirini, tohumdan başlayıp sofraya girene kadar olan tüm halkaları görünür kılmak istedim. Şahane balıkçı kadınları, şef kadınları çektim. Bu okullardan mezun olan genç kadınlar, restoranların çalışma saatleri zor olduğu için genellikle pastacılık yapmak istiyorlar. Tabii ki pastacı da olacaklar ama bizim restoranlarımızın da kadın şeflere ihtiyacı var. Kadın erkek dengesini sağlamak istiyoruz. Bu eşitliği çok hızlı bir şekilde yakaladık. Mutfakta küfür azaldı, mobbingden söz edilmiyor. Şu an mutfaklarda çok iyi bir noktadayız. Belgeseli yapmak isteme sebebim tamamen buydu, bir ufuk açmak istedim.

Şu anda İstanbul’da dört veya beş kadın restoranı Michelin Yıldızı aldı. Bu çok önemli...

İpek Özbey:

Peki bu şeflerin, büyük şehirlerin Anadolu’daki kadınlara nasıl bir katkısı oluyor? Mesela sen Anadolu’ya gidiyorsun belgesel çekiyorsun, Anadolu’dan ürün almaya başlıyorsunuz. Bu kalkınma oradaki kadınların hayatlarını nasıl değiştiriyor?

Ebru Koralı:

Para kazanmak kadınların tüm repütasyonlarını değiştiriyor. Üretim yapan kadınların başarıları tüm tavırlarını değiştiriyor. Orada üretim yapan kadınların büyük şehirlerden karşılık alıyor olması gerçekten çok önemli.

İpek Özbey:

Çok keyifli bir sohbetti, herkese teşekkürler.

Sivil Siyaset ve Kadın

Bedia Büyükgebiz

Avukat

Talya Aydın

Türkiye İşçi Partisi

Parti Meclisi Üyesi

Moderator | Senem Toluay Ilgaz

Senem Toluay Ilgaz:

Sokak Kadınların paneline çağrı yapılırken şöyle bir ifade kullanılmıştı: “Ama biz kadınlar zoru severiz ve imkansız sadece biraz daha fazla zamanımızı alır.” Gerçekten de öyle oluyor değil mi?

Bedia Büyükgebiz:

Ancak 18. yüzyılın sonlarında kadınlar, ücret karşılığı çalışma imkanı elde ettiler. 19. yüzyılda kadın hareketleri yeni yeni başlayabildi. Hep bir mücadele, bir koşturma içinde bu günlere kadar geldik. Zaten doğamız gereği şefkatli, kapsayıcı, mücadeleyi seven bir yaratılışımız olduğunu düşünüyorum. Epigenetikle de aktarılmış bir özellik olabilir, gerçekten de zoru seviyoruz.

Senem Toluay Ilgaz:

Zorluklar mı bizi böyle yaptı yoksa bizim doğamızda mı böyle artılarımız var?

Bedia Büyükgebiz:

Şahsi kanaatim doğamız gereği böyle olduğumuz yönünde. Bazen 'gaslighting' gibi dışarıdan faktörler etki etse de her kadının iç dünyasında, o var olmazsa hayatın artık dönemeyeceğini bildiğini düşünüyorum. Bence bilinçaltı ve beden bu anlayışı çok iyi özümüyor. Maalesef dış dünyadan ataerkil toplumun getirdiği etkilerle sarsılabilir ama yine de ilerlemeye devam ediyoruz.

Senem Toluay Ilgaz:

8 Mart Dünya Kadınlar Günü ve aynı zamanda bir mücadele günü... Biz de sosyal medyada, Feminist Gece Yürüyüşü'nde mücadelemizi gösteriyoruz. Peki şu anda eskisinden daha mı kolay?

Bedia Büyükgebiz:

Bence daha kolay. Günümüzde sosyal medya sayesinde sesinizi duyurmak, dikkat çekmek, hatırlatmak ve mücadele etmek daha kolay oluyor. Ben bu konuya umutlu bir yandan bakmak ve olumlu olarak görmek istiyorum.

Senem Toluay Ilgaz:

Kadınların siyasetteki temsilini yıllardır konuşuyoruz. Son dönem milletvekili seçimlerinde mecliste ortaya çıkan tablo bize gösterdi ki hala istediğimiz yere gelemedik. Yerel seçim sürecinde de durum aynı. Binlerce belediye başkanlığı adaylığı var ama kadın adaylarımızın sayısı çok az. Sizce neden böyle? Özellikle siyasette, karar alma mekanizmalarında neden yer alamıyoruz? Kadınlardan mı kaynaklanıyor yoksa erkek egemen sistemden mi?

Bedia Büyükgebiz:

Kadınlardan kaynaklanmadığı kesin. 28. dönem seçimlerinde ben Cumhuriyet Halk Partisi'nden milletvekili adayıydım. Benim için hasbelkader, hatta belki CHP tarihinde de bir ilk olacak bir durum yaşadım. 6 Şubat Depremi sonrası sosyal medyanın da etkisiyle her gün siyasete girmem için yüzlerce mesaj alıyordum. *'Sizin gibi kadınlara ihtiyaç var.'* lafını sık sık duyduğum bir dönemdi. Bu kadar çok kişiden böyle bir geribildirim alınca bu kadar insan yanılıyor olamaz, bir bildikleri vardır diye düşündüm.

Ben bir köyde ve ilçede büyüdüm. Bizim ailemizde siyaset hep kirli görülürdü, ailemizde de bir siyasetçi örneği görmemiştim. Sonra okumak için İstanbul'a geldim ama öncesinde siyasetle hiç ilgilenmedim, neler olduğunu hiç de merak etmedim. Bana kodlanan şey; siyaset kirli ve çirkindi, haram paraydı ve kadınların da orada ilerlemesi mümkün değildi. Ben bir parti üyesi bile değilken bir anda milletvekili adayı oldum. Partiye üye olduktan 5 gün sonra milletvekili adayı olduğum açıklandı ve 40 günlük bir seçim çalışmaları serüveni başladı. O süre zarfında her gün sabahтан akşama kadar 12 tane ilçeyi gezdik, muhtarlarla, kıraathanelerdeki insanlarla konuştuk.

Seçim çalışmaları süresinde şunu fark ettim; ben partinin örgütünden gelmediğim için yepyeni bir karakterdim. Her sabah başka bir ilçeye adım atıyordum ve insanlar *'Bu kadın kim?'* diyerek bana bakıyordu. Onlardan olmadığım, örgütün içinden gelmediğim hemen anlaşılıyordu. Benim oraya nasıl gelebildiğimi sorgularken zihinlerinde hep *'Acaba birisi mi yardım etti?'* sorusu oluyordu. O birisi dedikleri hep erkek... Çünkü kadınlar orada kendi varlığıyla, gücüyle yer alamamış gibi bir önyargı vardı.

Ben bu önyargıyı kırdım ama zamanla oldu. Kadın arkadaşlarım gerçekten korktuğu için siyasete girmiyor. En basit örneği ise Merkel'den Tansu Çiller'e kadar, daima kıyafetleriniz bile eleştiriliyor. Fikirleriniz ve projelerinizle anılmak yerine kıyafetleriniz, maskülenleştığınız, kırmızı rujunuz, topuklu ayakkabınızla konuşuluyorsunuz. Hep bu konularla boğuşmak durumunda kalıyorsunuz. Ayrıca taciz korkusu da var... *"Acaba kadın olduğum için göz hapsinde olacak mıyım, erkekler bir şey yapacak mı?"* korkusu da var. Cam tavanlara vurma korkusu siyasette de var. Bu kadar faktör varken kadınların geri adım atmasını anlayabiliyorum, aslında bu isteksizlik değil.

Ben şans eseri bir anda tepeden inme bir şekilde milletvekili adayı oldum. Ben de her gün cam tavanlarla uğraşıyorum. Bunun isteksizlikle bir ilgisi olduğunu düşünmüyorum ama erkek egemen toplumun kadını baskılaması olarak görüyorum.

Senem Toluay Ilgaz:

Kadınların sivil toplumda yer alması ve sivil toplumun siyasetle sadece seçim arefelerinde değil, hayatın her alanında ve döneminde belirli bir temasta olmasını sağlamamız gerekiyor. Siyasetçiler genellikle sivil toplum örgütleri ile temasa geçmekten korkuyorlar. Çünkü bu sivil toplumu hep talepkar buluyorlar. Kadınların öncelikle sivil hareket içerisinde siyasetle iş birliği yapmanın yollarını araması ve daha çok sokakta olması gerekmez mi? Bu şekilde siyasetle bir temas kurup günü geldiğinde tanıdığı, bildiği bir yerden siyasete girmeleri doğru olur mu? Burada aslında sivil toplum ve siyaset hakkındaki fikirlerinizi merak ediyorum.

Bedia Büyükgebiz:

Bu sistem işlerse gerçekten harika bir sistem olurdu. Türkiye'de sivil toplum örgütlerinin ya da muhalif hareketlerin içindeki kadın sayısı, siyasette yok. Hepimiz bir vakıfla, bir dernekle iş birliği içindeyiz. İyileştirmek, bir şeyleri düzeltmek, bir yerlere dokunmak istiyoruz. Çok kıymetli kadın platformları, dernekler var ama siyaset arenasında aynı kadın muhalif hareketlerini göremiyoruz.

Bedia Büyükgebiz:

Siyasette kadın o kadar zor ilerliyor ki aslında başkalarıyla birlikte olup dayanışma sağlayabileceği yerlerde tek başına olacağını hissediyor ve bu da belki daha agresif davranmasına yol açıyor. Erkekler geriye çekilsin, biz buradaki kadın kotasını dolduracağız gibi bir düşünce yok.

Anlattığınız gibi bir sistem harika olurdu. Ne yazık ki STK'ların kapısı hep seçim öncesi çalınıyor. Bu şekilde de bir karşılığı olmuyor.

Senem Toluay Ilgaz:

Türkiye'nin içinde bulunduğu şartlar nedeniyle zaten siyasetin alanında bir daralma varken sivil hareketlerin alanında da önemli ölçüde bir daralma gözlemliyoruz. Bundan beş, on yıl kadar önce Türkiye'de sivil toplum örgütleri çok daha etkili ve güçlüydü.

Bedia Büyükgebiz:

Hem dünyada hem Türkiye'de yakın tarihe kadar STK'lar mevzuat değiştirebilme, baskı yapabilme konularında çok etkili ilerliyorlardı. Türkiye'deki siyaset iklimi ve ekonomik şartlardan dolayı artık aynı etkiyi göremiyoruz.

STK'ların etki gücünün azalması ile siyasi partilere söz geçirememesi ve siyasi partileri de kendi kotalarını kullanmaya zorlayan yasa tasarıları olmadığı için orada bir açık alan kalıyor ve partiler istedikleri gibi kotalarını kullanıyor.

Senem Toluay Ilgaz:

Milletvekili adayı olduktan sonra siyasetçilerle bir araya geldiğinizde, toplumsal cinsiyet ezberleri ve rol dağılımlarından kaynaklı zorluklarla mı karşılaştınız? Burada bizimle paylaşabileceğiniz zorluklar neler oldu?

Bedia Büyükgebiz:

Türkiye'de siyaset; parti içinde belirli grupların, güçlerin olduğu ve herkesin kendi ekonomik çıkarlarını korumaya çalıştığı bir arena olarak görülüyor. Potansiyeli olan ve gerçekten bir şeyler yapmak için çabalayan kadın veya erkek siyasetçinin önünü açalım, ekibimize alalım ve bir şeyleri değiştirelim, gibi bir anlayış ne yazık ki yok. Eğer küçük gruplara dahil değilseniz, o partiden de değilsiniz. Önemli olan o partiye üye olmanız değil, parti içindeki önemli olan gruplara dahil olmanız. Yoksa ilerleyemezsiniz.

Senem Toluay Ilgaz:

Bir kadın ve bir hukukçu olarak deprem bölgesine gittiğinizde ne ile karşılaştınız? Deprem bölgesinden nasıl bir izlenimle döndüğünüzü merak ediyorum. Oradaki her depremzedenin en çok kadınlara güvendiğini düşünüyorum.

Bedia Büyükgebiz:

Politik temsilde kadınların sayısı artsa özellikle eğitim, sağlık ve adalet sistemlerinde inanılmaz inovasyonlar yaşanabilir. Kadın doğası gereği bir şeyi düzeltmeye ve güzelleştirmeye çalışıyor, hayatın her alanında da bunu yapıyor. Kadının bu güzelleştirme enerjisi bence güven de veriyor. Kadının kendi kendini yeniden doğurabilme gücü de insana güven veriyor.

Ben deprem bölgesine bir hukukçu olarak gitmedim. İki sene önceki yangınlarda da söndürme çalışmalarında görev almıştım, depremi duyunca da arkadaşlarımla organize olup bölgeye gittik. Orada ilaç dağıtmaya, partilerle ve sivil toplumla dayanışmaya çalıştık. Yardım yoktu ve oradaki organizasyon eksikliğini düşündükçe hala içim acıyor.

Ölüm hepimizin sonu, sağlık sıkıntıları veya kazalarla bir gün hepimiz öleceğiz. Ama orada sadece malzeme yetersizliğinden göz göre göre ölen insanları düşündükçe çok üzülüyorum. Oradaki herkesi de bu organizasyon eksikliğinden kaynaklanan çaresizlik durumu mahvetti.

Ben bir enkaz çalışmasındayken İstanbul'dan bir kadın meslektaşım evraklarla ilgili bir sıkıntı olduğunu mesaj attı ve ben direkt binaya gittim. Orada şube müdürü ile kavga ettim. Aslında sosyal medyanın etkisi olmasaydı o bina yıkılacaktı. O gün oradaki videoyu da meslektaşlarıma haber vermek için, birilerine sesimi duyurursam belki yardım ederler düşüncesiyle çektim.

Senem Toluay Ilgaz:

Depremzede kadınlar, kadın oldukları için ekstra sorunlar yaşad mı?

Bedia Büyükgebiz:

İlk aklıma gelen güvenlik konusu ve beden bütünlüğü ile alakalı korkular oldu. Regl dönemi, hamilelik gibi durumlarda hijyenle ilgili problemler oluyor. Aynı zamanda psikolojik problemler de vardı.

Senem Toluay Ilgaz:

Az önce Hatay'daki deneyiminizi aktarırken sosyal medya vurgusu yaptınız. Kadınların her alanda olması ve kullanabileceği her enstrümanı kullanması gerektiğini düşünüyorum. Sizce kadınlar olarak sosyal medyayı doğru kullanıyor muyuz?

Akademiden, siyasetten ve iş dünyasından kadınların medyada daha görünür olmalarını sağlamak için eğitimler verdik. Özellikle akademisyenlere çok şaşırdım. Birçoğunun sosyal medyası yok, açanlar da hiç kullanmamış. Televizyon programlarına katılma konusunda da önemli bir bölümü çok isteksiz. Çünkü tüm televizyon programlarını akşamları erkeklerin bir araya gelip bir şeyler konuştuğu programlar olarak kodlamışlar. Mükemmeliyetçi bakış açısı yüzünden sadece kendi uzmanlık alanlarında konuşmak istiyorlar. Biz bu eğitim sırasında sosyal medyayı; düşüncelerini ve bilgi birikimlerini paylaşmak için bir alan olarak görmelerini önemsedik.

Sosyal medyanın, kadın mücadelesine katkı anlamında etkin bir enstrüman olduğunu düşünüyor musunuz?

Bedia Büyükgebiz:

Kesinlikle düşünüyorum. Dünyanın farklı noktalarındaki kadın hareketleri ve şahsi tecrübemden yola çıkarak sosyal medyanın kadınların etki yaratmak, yardım talep etmek, farkındalık oluşturmak gibi konularda yardımcı olduğunu görüyorum. Diğer yandan da kendi çevreme bakıyorum ve çoğu kız arkadaşımın Instagram hesabı yok, olanlar da hesaplarını gizli kullanmayı tercih ediyor. Bu da güvenlik korkusu ile ilgili bir mesele. Zihinde o kadar farklı perspektiften bambaşka korkular var ki o hesapları açmak ve paylaşım yapmak istemiyorlar. Diğer yandan da görünür kılma, profesyonelliğini ortaya çıkarma, STK'lardaki yardımları duyurma gibi konularda da aktif olduğumuzu düşünüyorum. Güvenlik ve psikolojik anlamdaki korkuları da anlayabiliyorum.

Senem Toluay Ilgaz:

Hayatın her alanında karşılaştığımız ayrımcılığa dur demek için kadınları eğitim veya başka yollarla işlerin içerisine dahil etmemiz gerektiğini düşünüyorum.

Bedia Büyükgebiz:

Evet. Amerika ve Avrupa'da bunu örnekleri var. Siyasetteki kadınlar için mentörlük ağı var ve kotaları mevzuata bağlıyorlar. Kadının sivil toplumda, siyasette olması, medya okuryazarlığı ya da finansal okuryazarlığa sahip olması için çok fazla bilinçlendirici proje yapılıyor.

Güneydoğu'da kadınlara e-ticaret eğitimleri veren bir oluşum var. Bu eğitimler sayesinde kadınlar, işlerini nasıl internet üzerinden satıp nasıl reklam yapabileceklerine kadar birçok konuyu öğreniyor ve para kazanmaya başlıyor. Kadın kooperatifleri kurarak birbirlerine destek oluyorlar ve evlere para giriyor. Bir bölgede erkekler eşleri daha çok para kazanıyor diye kooperatiflerden birini yakmaya çalışmış. Bunun üzerine sadece kadınları eğitmenin yeterli olmadığını görmüşler. Erkekleri eğitmediğiniz sürece kadın evde şiddet görüyor, iş yaptığı binalar yakılmaya çalışıyor. Bu olaydan sonra erkekleri de bilinçlendirmek için bir eğitim çalışması yapmaya karar vermişler.

Özellikle finansal okuryazarlık çok önemli bir konu. Kadının finansal özgürlüğü ve kendini geçindirebilmesi için gerekli maddi kaynağının olması gerekiyor. Bu konuda da mentörlük ağları, ücretsiz atölyeler, eğitimler olmalı.

Senem Toluay Ilgaz:

Sivil toplum örgütlerinin, sivil siyasetin içerisinde kadınlar olarak yer almamız çok önemli. Profesyonellerin, kadınları eğitmek için verecekleri destekler de çok kritik bir rol oynuyor. Politikaya atılma kısmı bu yeniliklerin arkasından çok daha güçlü bir şekilde gelecektir diye düşünüyorum.

Talya Aydın, Sivil Siyaset ve Kadın paneline çektiği video ile katıldı.

Talya Aydın:

Senem Hanım ve Bedia Hanım'a katkıları için çok teşekkür ediyorum. Kadın siyaseti ve kadınların siyasete dahil olmasını temsiliyet meselesi üzerinden ele alıyoruz. Nüfusunun yarısı kadın olan bir ülkede, siyasetçilerin yarısının asla kadın olmadığını görüyoruz. Özellikle otorite sahibi, karar verici makamlarda bu oranlar iyice azalıyor. Kadınların siyasetteki temsilini, sadece kadın hakları meselesi ve kadınlar için daha iyi politikalar üretmede ses sahibi olunması üzerinden değerlendiremeyiz. Aynı zamanda bir ilham olma durumu da var.

Geçtiğimiz yıl bir milletvekilliği adaylığı sürecinden geçtim. Adaylık sürecinde kamusal alan tasarımından ekonomiye, doğadan iletişime, teknolojiye eğitime birçok konuya değindik. Bunların yanı sıra benim adaylığımın pek çok kişiye ilham olduğunu da fark ettim. Aldığım mesajlar, bana ulaşan insanlar hep '*Sizin adaylığınız ile kendimi daha iyi hissettim.*' dedi. Benim için bu sürecin en kıymetli yanı bu oldu.

Önümüzdeki dönemde de kadınların aktif siyaset ve sivil toplumda görünür olması, yalnız olmadığımız hissine kavuşmamızı sağlayacak. 8 Mart Feminist Gece Yürüyüşü de bunun bir kanıtı gibiydi. Türkiye'nin her yerinde kadınlar meydanlarda bir araya geldi ve seslerini sokakta, şehirlerin kalbinde yükseltti. Birbirleriyle aynı mücadele içerisinde olduklarını görerek güç aldılar. 8 Mart'ta her sene açılan ve en beğendiğim pankart '*Bambaşka zincirlere vurulmuş dahi olsak mücadelemiz aynı.*'

Bir kadın olarak benim çok farklı mücadelelerim, başka bir kadının bambaşka mücadeleleri var. Hepimizin hayatı, geçtiği zorluklar çok farklı. Tüm bu zorluklar için çözüm tüm kadınların dayanışması ile mümkün.

Hepimiz şehirlerde yaşıyoruz. Bu şehirler aslında önceden planlanmış ve üzerine düşünülmüş yapılar değil. Üstüne koyma yöntemiyle olabildiğince çarpık ve düşmancıl yapılara evrilebiliyor, İstanbul örneğinde de görebiliyoruz. Erkek karar vericilerin, yöneticilerin göz ardı etmesi ile böyle bir metropolleşme söz konusu. Bizim kamusal alanlarımız aslında kadınlar için tasarlanmıyor. İstanbul'daki hiçbir park, hiçbir kamusal alan kadınlar için güvenli değil. Hiçbir kız kardeşimiz gece kulaklık takıp yolda yürüyemiyor. 8 Mart akşamı bu yaşanmadı çünkü çok kalabalıktık ama her zaman bu kadar kalabalık olamıyoruz.

Kadınların; şehirlerin ve kamusal alanların neye benzeyeceği konusunda karar verici mekanizmalarda olması lazım. Kamusal alan tasarımlarının nasıl kadın ve farklı azınlıkların dostu olabileceğine dair, kadınların şehir planlamasında ses çıkarabilmesi ve söz sahibi olması gerekiyor.

Daha hakkaniyetli, daha kapsayıcı ve daha bütüncül bir bakış açısı yaratmak için kadınların aktif siyasette olması gerektiğini vurguluyoruz. Tüm kadınların kendi deneyimlerinden, kendi mücadelelerinden aktarabileceği o kadar büyük bir birikim var ki bu deneyimlerden mahrum kalmamamız gerekiyor. Bizleri daha özgür, çok daha hakkaniyetli, iyi yaşamlar sürebileceğimiz bir Türkiye'ye taşıyacak en önemli şey kadınların aktif siyasette ve sivil toplumda yer alması. Mahallemizde, sivil toplum kuruluşlarında, bir siyasi partide her nerede olursa olsun tüm kadınlar seslerini çıkarmak için birbirlerinden güç alsın. Tüm kadınlar birbiri için var!

ŞÜKRAN MORAL'İN VUR-KAÇ PERFORMANSLARI

Şükran Moral
Sanatçı

Moderator | Bihter Ayyıldız

Bihter Ayyıldız:

Şükran Hanım bu konuşma için Roma'dan geldi. Genellikle söyleşilere katılmadığını da belirtti. Ama biz burada 'Kadınlar çiçektir.' demek ve birbirimizi övmek için toplanmadık. Kadın haklarını nasıl daha iyi savunabiliriz diye bir beyin fırtınası yapmak istedik. Bunun için de sizden daha iyi birini düşünemezdik, hoş geldiniz Şükran Hanım.

Şükran Moral:

Merhaba, teşekkürler. Aslında vur-kaç performansları olarak nitelendirdiğim performanslarım; heteronormatif toplumun artık dekoratif olmayan sanatçılara yer vermemesi sebebiyle bulduğum en cazip ve en asi hareketler... Sokaklarda kimseden izin almadan performans yapmak, gerekirse tüm riskleri göze almak...

Biz sanatçılar veya kadınlar, bu düzene karşı olan insanlar için esir olmaktan, boyun eğmekten ve özgür olmamaktan daha büyük bir aşağılanma düşünemiyorum. Bu zihniyetle vur-kaç performanslarını hayata geçirdim.

Bihter Ayyıldız:

Yaptığınız performanslardan dolayı ülke sınırlarından da atılmış oldunuz. Yaptığınız işler birilerini çok rahatsız etti. Kadın bedeni niye bu kadar rahatsız edici? Neden rahatsız oldular?

Şükran Moral:

Hep kovuluyorum veya sansüre uğruyorum. Heteronormatif toplumun kadınları ve sanatçıları görmek istediği yeri tamamen çözüp onların bam teline bastım. 2010 yılında yaptığım bir performanstan sonra ülkeden kaçmak zorunda kaldım.

Performans sanatı dediğimiz sanatın geçmişi Rönesans Dönemi'ne dayanıyor. Anatomi üzerine henüz keşifler yapılamadığı çağda Batı'da beden keşfedilmişti. Anatomi bilgisi ileriye gittikçe, tıp da ileriye gitti. Bu gelişmeler bedenle ilgili daha çok bilginin öne çıkması ve araştırılması sonucu oldu. Yani tıp ve beden bilgisi beraber ilerledi. Aynı şekilde prospektifi bulan Batı, çevre ile anatomi bilgisini birleştirdi. Böylelikle çağa ayak uyduramayan Osmanlı tamamen yıkıldı. Aslında şimdi de gördüğümüz gibi.

Performanslarımda kadın bedeninin saklanması, reglin hastalık gibi görülmesi, anneliğin kutsallığı ve anne olmayanların aşağılanması gibi heteroseksüel toplumun aileyi yüceltmesine saldırıyorum. Ailenin ikiyüzlülüğüne dikkat çekiyorum. Şiddetin çoğu aile içinde oluyor. 2009'da Love and Violence isimli bir sergi yapmıştım.

Hep söylüyorum; sanat tarihini de penis yazmıştır. Bu ironik gibi gözükse de acı ama doğru. Sanat tarihini penis, beyazlar ve kazananlar yazmıştır. Bu yüzden sanat tarihi de palavradır.

Bihter Ayyıldız:

Performans sanatını da genellikle kadınlar yapıyor. Erkeklerin her alanda her şeyi yapıyorken sanatın en zorlu dalı performansında olmaması dikkatimi çekiyor. Performans sanatında hep kadın, beden, acı görüyoruz. Bu konuda ne düşünüyorsunuz?

Şükran Moral:

Kadın erkek eşitsizliğinin sanata yansması olarak görüyorum. Çağdaş sanatta da müzelerde kişisel sergilerini açan kadın sayısı gerçekten çok az. Performans sanatının bedene zarar vermesiyle ortaya çıkıp acıya bağlanması ve kadınların acıya daha dayanıklı olmasından kaynaklanıyor olabilir. Şu noktaya da dikkat çekmek isterim; bedenine çok fazla zarar veren performans sanatçıları izleyen seyirci bundan zevk alıyor. Seyircinin ve toplumun ikiyüzlülüğünü de görüyoruz. Yani performans sanatına izin veriyor ve bunun karşılığında acı çekilmesini bekliyor.

Benim gibi lezbiyen ilişki performansı yapıp vajina heykeli yapan biri sanatçı görünce de 'Dur!' diyor. Bana da 'Karnını jilette kesemedin, bak başka sanatçılar kesiyor.' gibi şeyler demişlerdi. Gezi Olayları olduğu dönemde de birçok gençten gelip burada işler yapmam için davet almıştım. Ben de orada insanlar bağırıp direnirken beş dakikada jilette kendi karnımı kestim. Bana örnek verilen sanatçı galeri ortamında korunaklı bir şekilde karnını keserken ben halk direnişinin ortasında yaptım. Acılar, özellikle Türk toplumunda yaşayan insanlar için nedir ki... Çünkü acı zaten kadınlara bahşedilmiş bir şey. Yani soruna dönecek olursam kadınlar acı çekerken izleyici daha çok yakınlık duyuyor.

Bihter Ayyıldız:

Bedeni her zaman da erotik bir tanımda değerlendirmiyoruz. Sizin performanslarınızın içinde mezara, mezbahaya girdiğiniz işler de var. Bu işler daha az konuşuluyor çünkü insanların ilgisini çeken, her ne kadar nefret etseler de bedenin kendisi oluyor. Ben lisede okurken Karaköy Zürafa Sokak'taki genelevlerin kapatılması ile ilgili tartışmalar gündemdeydi. Ben genç bir kızken bu konuda gördüğüm, dinlediğim şeylerin aktivizmini Şükran Moral yapıyordu. O sokağa gidip üzerine 'satılık' yazıp durabilen tek kadınsınız. Bu performansı güvenlik kullanmadan yaptınız. Bu konuyu bugün hala konuşuyoruz demek ki daha iyi bir noktaya gelememiştir. Ben size bunu telefonda söylediğimde de 'Dünya hiçbir zaman iyi bir yer olmadı ama biz iyilik için savaşılmaya devam edeceğiz.' dediniz.

Şükran Moral:

O performansı 1997 yılında bir geneleve girip yaptım. 'Orospu olacaksın!' lafı Türk kadını için bir yaradır. Kadını cinsel bir obje olarak görmek, ötekileştirmek ve sömürmek amacıyla söylenir. 'Eğer bizim istediğimiz gibi bir kız çocuğu, bizim görmek istediğimiz bir aile kavramı içinde olmazsan ötekileşirsin.' Bu söz bende küçük yaştan beri büyük bir nefret yarattı.

Ben sanatçı olarak oraya girdim. Gerçekleri göstermek, işaret etmek, ortaya çıkarmak istedim. Bence sanatçının görevi budur. Sanat dünyayı değiştirebilir. Ama sanatın iyileştiriciliğine inanmıyorum, ben sanat yaptıkça ve bir şeyleri eşeledikçe daha da kötüleştim. Geneleve girip orada yirmi dört saat kadınların nasıl cinsel obje olarak satıldığını gördüm. Kadınların orada nasıl aşağılandığından kimse bahsetmiyor, ben bunları topluma göstermek istedim. İyi ki yaptım.

Ben bu performansı yapınca kendisini 'çağdaş', 'aydın' olarak gören erkek arkadaşlarımız 'Senin ne hakkın var da oradaki erkek müşterileri deşifre edersin?' dediler. Kadını aşağılayan adamın gizliliği mi olur? Kadının bedenini satın alan erkek orada deşifre edilmek zorunda. İnsanlar böyle sahte bir duyarlılık gösterdi. Bugün o sokak kapatıldı ama sanmayın ki kadınlar için kapatıldı. Kentsel dönüşüm için kapatıldı. Benim yaptığım performans da ilk ve son olarak kaldı.

Bihter Ayyıldız:

Green Up Meetings No. 5'in ismi bu sebeple Sokak Kadınları'N oldu. Ben de bir sokak kızıyım, sokakları hep çok sevdim. Hayat bence sokakta akıyor, evler bizim barınma ihtiyaçlarımızı karşılıyor. Annem de bana hep 'sokak kızı' derdi. Ben Beyoğlu'nda lisede okuduğum yıllarda çok rahat gezebiliyordum. Giderek sokak hakkımızın elimizden alındığını, güvenli bir şekilde sokaklarda gezebilme hakkımızın bizden uzaklaştırıldığını görüyorum. Siz de aslında bunlara tepki olarak, mecburiyetten mi sokaklarda performans yapmak durumunda kaldınız?

Şükran Moral:

Mecburiyetten değil aslında. Ben her zaman muhaliftim, olmaya da devam edeceğim. Benim istediğim bir düzen gelse de muhalif olurum.

Bihter Ayyıldız:

Bu kadar sert işlerinizin arkasında 'Birileri artık duysun!' düşüncesi yok mu? Çünkü görüyoruz ki ortalama işler, her yere eşit derecede mesafeli, tatlı su çalışmaları bir şeyleri çözmeye yetmiyor.

Şükran Moral:

Herkes de bu kadar güçlü olamaz. Ölüm tehditleri almaya, işlerime zarar verilmesine benim yüreğim yetiyor, dayanıklıyım. Herkes bunu çekmek istemeyebilir tabii ki.

Bihter Ayyıldız:

Bu kadar eleştirinin yanı sıra çok fazla da taklit ediliyorsunuz. Bu konuyu da konuşmak istiyorum. İşlerinizin tıpatıp benzerleri yapılıyor ve ilham kaynağı bile belirtilmeden yapılıyor.

Şükran Moral:

İnsanların benim işimi çaldıklarını belirtmektense sosyal medyada bu işi neden yaptığımı anlattım. benim Bülbül performansımı hayata geçirme nedenim o dönemde Roma'da doktorun bana 'Senin yurduna dönmen, gidip görmen lazım. Yoksa 'homesick' olur, ölürsün.' demesiyle oldu. Bülbül işinin desenini, heykelini her türlü eserini yaptım. Sonra benim yaptığım kuşu dükkanlarda satılan seramik işlere çevirmiş. Ben de hikayemi de çalsın o zaman diye onu da anlattım.

Bihter Ayyıldız:

Sizin işlerinizde hep feminist bir mücadele var. Ben feminizmden çok hümanizmi doğru buluyorum. Bizim Cumhuriyet kadınları olarak zaten güçlü taraf olduğumuzu düşünüyorum. Bizim feminist olmamızdan çok erkeklerin feminist olması gerektiğini düşünüyorum. Feminizm sadece kadınlar arasında mı kalıyor acaba?

Şükran Moral:

90'lı yıllarda Roma'da yaşarken İtalyan kadınların çoğu 'Ben feminist değilim, erkekleri korkutmak istemiyorum.' diyorlardı. Bugün İtalya'da üç günde bir kadın cinayeti yaşanıyor. Şimdi feminizmi yeniden tartışıyorlar. Ben her zaman feministtim. Bazı sanatçılar feminizm derse sanatının küçümseneceğinden korktular ama ben korkmadım. Kadın olduğu için öldürülen kadınlar olduğu sürece feminist olmaya devam edeceğim.

Bihter Ayyıldız:

Yapılan araştırmalara göre kadın erkek eşitliğini sağlamak için 300 senemiz var.

Şükran Moral:

Ben artık eşitlik değil, üstünlükten yanayım. Bu kadar acı çektikten sonra karşılığını almamız lazım. Ben kimseden eşitlik istemiyorum.

Bihter Ayyıldız:

Biz üstün olduğumuzu zaten kabul ediyoruz ama onu karşı tarafta daha anlaşılır kılmaya çalışıyoruz. Sanat tarihinin birçok noktasında kadına şiddet uygulayan erkeklerin eserlerini görüyoruz. Ben Türkiye’den örnek vereceğim. İşlerini ne kadar iyi yaparlarsa yapsınlar, kadına şiddet uygulayan erkeklerin eserlerini görmek istemiyorum. Kadın kadına kurduğumuz rakı sofralarında İbrahim Tatlıses, Müslüm Gürses gibi kadına şiddet göstermiş erkeklerin şarkılarıyla keyifli anlar geçirmek istemiyorum. Ben bu konuya bu kadar hassas yaklaşırken Türkiye’de bu insanlara onur ödülleri veriliyor, bu ödülleri veren insanlar göğsünü gere gere ortalıkta dolaşıyor. Yani bunun bir yaptırım olmalı mı yoksa sanat izleyicisi mi daha aktivist olmalı?

Şükran Moral:

Yaptırım olmalı. Yaptırım olmadan hiçbir şey değişmiyor. Yalan söylemeyeceğim, bazen bu insanların müziklerini ben de dinliyorum. Bir şeylerin değişmesini istiyorsak yaptırım kesinlikle olmalı.

Bihter Ayyıldız:

Sanatçı çok iyi eserler ortaya koyabilir ama kendisi iyi bir insan olmadığı sürece yaptığı şeyin ne kadar iyi olduğunun bir değeri kalmıyor. İyi insanlık dediğimiz de birilerine sürekli iyilik yapmak değil, başkalarına zarar vermemek. Size de dürüstlüğünüzden dolayı çok teşekkür ediyorum. Bu panele Roma’dan geldiğiniz için de ayrıca teşekkür ederim.

Sephora ile Kapsayıcı Güzelliğin DNA'sı

Ayça Kaya

Sephora Türkiye CMO'su

Moderator | Bihter Ayyıldız

Ayça Kaya:

Güzellik de çok ilginç bir kavram. Pisagor matematiğin de güzellik olduğunu, Socrates de güzelliğin insanla alakalı olduğunu söylemiş. Yıllar içerisinde güzelliğin farklı tanımları olmuş. Ben bu sektörde sekiz senedir çalışıyorum ve güzellik kalıpları üzerine çok düşünüyorum. Güzellik neden belli standartlara, altın oranlara indirgenmiş?

Bu süreçte kendi markamın dönüşümüne de tanıklık ettim. Güzellik herkesin 'eşittir' olarak gördüğü bir kavram olmamalı. Sephora'da bugün geldiği noktada kendi konumlamasını bu çerçeveye oturtuyor. Güzellik tanımlanabilir, kalıcı olabilir bir şey değil. Değişken, çeşitli, çok kapsayıcı...

Herkesin, her halinin bambaşka bir güzellik tanımı olabilir. Güzelliğin çok daha özgür ve demokratik olması lazım, Sephora da bunu savunuyor.

Bihter Ayyıldız:

Etrafımda beğendiğim kadınların hepsine bakıyorum, hepsinin kendi tarzı var ve hiçbirine birbirine benzemiyor. Çok prototip bir güzellik tanımı dayatılmaya çalışılıyor ama kadının kendi özellikleri arka planda bırakılıyor. Mesela sizin kampanyalarınızda da makyajını yapamayan, yanlış uygulayan kızlar var. Bu meseleyi hep neşe ve öz kabul üzerinden ele alıyorsunuz. Biraz bu öz kabul üzerine konuşmak istiyorum. Kozmetik herkesin aynı olduğu bir güzellik değil, kişinin kendi içindeki güzelliği ortaya çıkarmak için kullanabileceği destek araçları gibi...

Bihter Ayyıldız:

Ayça, Sephora Türkiye'nin CMO'su. Green Up Meetings No. 5'te marka temsiline yer verdiğimiz tek panel de bu oldu. Normalde beyin fırtınalarının olduğu konferanslarda marka temsiliyetini seven biri değilim. Ama PlumeMag olarak Sephora ile yaptığımız iş birliklerinde Ayça'nın kendi etki alanını da iyilik için nasıl kullandığına tanık oldum ve bunun Sephora'ya nasıl yansıdığını da gördüm. Sephora'nın güzellik anlayışından bahsedelim mi?

Ayça Kaya:

Kendi kişisel dünyamda da kadınların yaşamın her alanında daha aktif, daha üretken, daha mücadeleci olduğunu görmek istiyorum. Farklı sektörlerde kadınların yüreklendirilmesi gerektiğini de tecrübe ettim. İş alanlarımızın, kendi yetkilerimizin kadınların konumunu nasıl güçlendirebileceğine dair de kafa yoruyorum.

Ayça Kaya:

Estetik kaygısı yıllar içinde gereğinden fazla ön plana çıkmış. Barbie'ler, 90-60-90 beden ölçüleri, Victoria's Secret'lar... Birtakım ölçüler ve kalıplar, güzelliğin ve bu felsefenin çok önüne geçmiş. Dünyanın bu gün geldiği nokta bu kalıpları kabul etmiyor. Z jenerasyonu olarak adlandırdığımız jenerasyon çok daha duyarlı, çok daha özgür ve dünyada olup bitenle çok bağlantılı. Birtakım doğru fikirlerin ve amaçların etrafında kümeleniyorlar.

Hem markanın hem de bireysel değerlerimizin nerede durduğuna önem veriyoruz. Öz kabul meselesini de bu sebeple önemsiyoruz. Görüntülerin, makyajların, renklerin ne şekilde olması gerektiği, ne kadar pırıltılı, kırmızı olmanız gerektiği gibi konular bundan önce çok tartışıldı. O zamanların toplumsal değerleri, baskıları farklıydı ama bugün gelineen noktada öz kabul meselesi çok daha önemli bir noktaya geldi. Mükemmel kavramı sadece güzellikte değil, hayatın hiçbir alanında yok. Bugün kadınların kendilerini, görmek istedikleri yaşantının bir parçası yapabilmek için hangi değerler etrafında kendini örnek istediklerini iyi tartıyor olmaları lazım. Onlara yardım edecek her şeyi de kullanmaları gerek, bu kozmetik de olabilir. Eğer bize iyi hissettirecekse iyi hissettiren her şeyi yapalım.

Bihter Ayyıldız:

İyi hissetmek demişken, birçok marka var ve lansmanlar, açılışlar yapılıyor. Hızlı moda markalarının indirim günlerinde insanlar birbirlerini eziyor, perişan oluyor. Ben Bağdat Caddesi Sephora mağazası açılışını sosyal medyadan takip ettim. Çekilişlerde hediye kazanan müşteriler kırmızı halılarla, içeceklerle karşılandılar ve çok özel hissettiler. Bunun çok önemli olduğunu düşünüyorum.

Ayça Kaya:

Bence topluluk olmak çok önemli. Biz Sephora olarak topluluk olmayı başarıyoruz. Bu açılışın aslında hediyeyle çok da alakası yoktu. Türkiye'de 3000 kişi saatlerce sırada bekledi. Orada birbirine evlenme teklifi eden gençler, ders çalışanlar oldu. Sabahın erken saatlerine kadar orada bulunup gençlerle tanıştım. Yani biz ilk sırada bekleyenlere hediyeler veriyorduk ama artık arkasındaki insanlara gidip 'Neden buradasınız?' diye sordum. 'Burada olmak çok güzel.', 'Burası gezi gibi...', 'Burada bir arada olmak çok keyifli.' diyenler oldu. Bu topluluğu oluşturabilmek çok önemli. Belirli duygularda, belirli anlarda yan yana kalabilmek çok önemli. Marka olarak sadece tüketiciye bir şeyler vermek, bir şeyler satmak değil; birlikte olabilmenin keyfini çıkarmak da çok güzeldi. Hepimizin birlikte olmaya, beraber eğlenmeye ihtiyacımız olduğunu düşünüyorum. İyi hissetme hali de bulaşıcı ve bizim bir arada olmamız lazım.

Bihter Ayyıldız:

10-15 yıl kadar önce pazarlama iletişimi çok önemliydi, artık değer iletişimi çok önemli. Değer iletişimi üzerinden bahsettiğin topluluğu oluşturmak ve o dünyanın bir parçası yapmak çok güzel bir şey. Siz de topluluğunuzu sadece ürün ve mağaza üzerinden değil, sosyal fayda sağlayan projeler üzerinden de oluşturuyorsunuz.

Ayça Kaya:

Marka bir duruş, kimlik, değer... Ürün ise bunun hatırası aslında. Kadınlara iş yapmak da harika bir şey. Covid döneminde; dokunarak, deneyerek alınan tüm kozmetik ürünlerine dokunamaz olduk. Kadınların iradesi ve desteğiyle kozmetik sektörü yeni normallere hızla adapte oldu.

Biz Sephora Özgüven Sınıfları isimli bir proje yapıyoruz. Bu workshop'lara girdiğinizde kozmetik sektöründe uzun yıllardır çalışan birçok kadınla karşılaşıyorsunuz ve o sınıflarda güzelliğin sınırsız dünyasını göstermek isteyen bir misyona dahil oluyorsunuz. Bu etkinlikleri daha geniş kitlelere de yaymayı hedefliyoruz. Özgüven dediğimiz şey sadece makyajla, bakımla sağlanmıyor ama bir bütün olarak görüyoruz. Bu atölyelere gelenlerin ilk oturdukları halleriyle, son kalktıkları halleri kesinlikle aynı olmuyor.

Bihter Ayyıldız:

Audrey Hepburn'ün *"Bir kadının en güzel aksesuarı gülümsemesidir."* sözüyle sizin *"En güzel makyajın neşendir."* söyleminizi çok benzer buluyorum. Siz mağaza konseptlerinizde de yaptığınız aktivitelerde de aslında neşeyi mi yakalamayı amaçlıyorsunuz?

Ayça Kaya:

Evet, hem de doğru bir mesaj vermeye çalışıyoruz. Binlerce marka ve ürün satıyoruz ama bu kadar ürünün içinde bile gerçek güzelliğin insanın içindekinin dışına yansımalarıyla olacağını düşünüyoruz.

Bihter Ayyıldız:

Dünyanın en büyük aşk hikayelerine bakınca da aşık olunan kadınların güzellik kalıplarının dışında olduğunu görüyoruz. Neşe, karizma, öz kabul... Asıl meselenin bunlar olduğunu anlıyoruz.

Ayça Kaya:

Ben kadının medeniyet olduğuna inanan biriyim. Böyle zamanlarda işin mağduriyeti ve zorlukları üzerinden konuşmak yerine her kadının ne kadar fazla dokunabildiğini, kendini ne kadar güncel yaşamın içinde tutabildiğini konuşmamız lazım. Benim için sen de böyle bir örneksin. Direnen, inatçı, başarmak isteyen kadınlara ve birbirimizi desteklemeye çok ihtiyacımız var. Hepimizin medeni yaşama daha fazla katkıda bulunması lazım.

Bihter Ayyıldız:

Ben dört senedir kendi işini yapan bi girişimciyim. Dijital bir mecram var ve etkinlikler düzenliyoruz. Rekabet ettiğim sistem gerçekten çok sert. Bu sistemin içinde bazen kavgalara da giriyorum. İşim iyi gitsin, para kazanayım korkusuyla kimseye boyun eğmedim. Bu zorluklar içerisinde de derdimi paylaşıyorum. Ayça, sistemin içerisinde biri olarak sorunları harika yönetebilen, şahane iletişim kurabilen bir yönetici olarak çok değerli. İşler, pozisyonlar geçici ama iyi insan olmak ve birilerine dokunmak kalıcı. İş hayatında kadınların birbirini daha çok desteklemesi gerekiyor. Çok teşekkür ederim.

HAYAL ET, TASARLA, ÜRET: LİSE ÖĞRENCİLERİNİN PENCERESİNDEN

Duru Özmeral
Öğrenci & Cosmos
Kulübü Üyesi

Zeynep Naz Terzi
Öğrenci & Cosmos
Kulübü Üyesi

Duru Özmeral:

Hepiniz hoş geldiniz. Biz Samsun Bahçeşehir Fen ve Teknoloji Lisesi'nden geliyoruz. Bugün bu panellerde birbirinden değerli kadınların harika konuşmalarını dinledik. Bizi bugün buraya davet eden Bihter Hanım'a bizlere ilham olduğu için de çok teşekkür ediyorum.

Biz Cosmos Kulübü olarak roketlerden denizaltılara, tarımdan sağlığa birçok proje yapıyoruz. Amacımız dünyayı daha iyi bir yer haline getirip onarmak ve insanlara dokunabilmek. Bu misyonumuzu da insanlara tanıtip aktarabilmek istiyoruz.

Zeynep Naz Terzi:

Ben lise son sınıf öğrencisiyim ve ilk senemden itibaren birçok proje yaptım. Hem sosyal sorumluluk projeleri hem teknik projelerde, birçok farklı alanda kendimizi deneyimleme şansı bulduk. Kulübümüzde otuzun üzerinde lise öğrencisiyle çalışıyoruz ve birçoğu da kız öğrencilerden oluşuyor. Çok kalabalık ve farklı ekiplerle çalışıyoruz.

Zeynep Naz Terzi:

Sosyal sorumluluk projelerimizden biri; geçtiğimiz haziran ayında Gaziantep'e gidip oradaki konteyner kentlerden birinde yaptığımız çalışmalardı. Oradaki köy okulları ve konteyner okullara giderek öğrencilerle sistem aktiviteleri yaptık. Orada bir çocuğu teleskopla tanıştırırken annesini, anneannesini de teleskopla tanıştırmış olduk. Astronot olmak isteyen çocuklar, proje yapmaya çok hevesli olan öğrenciler vardı. O teleskobumuzu orada bıraktık ve geri döndükten sonra hala uzaktan görüşmeler yaparak birlikte çalışmalar yapmaya devam ediyoruz.

Duru Özmeral:

Ben de 10. sınıf öğrencisiyim. Bu zamana kadar birçok projede bulundum. Bazılarını iklim çerçevesinde örneklendirebilirim. Samsun'da deniz kıyısındaki kirliliğe bir farkındalık yaratmak için kıyıda çöpleri toplayarak iki boyutlu bir heykel tasarımı yaptık.

Zeynep Naz Terzi:

Teknik projelerimiz de bizler için çok kıymetli. Yazılıma, iletişime, medyaya, her neye ilgimiz varsa öğrenebileceğimiz ve kendimizi keşfedebileceğimiz bir dönemdeyiz. Kulübümüz, ilgi alanlarımızı keşfetmek için bize özgür bir alan tanıdı. Farklı projelerde yer alarak birçok şeyi deneyimleme imkanı bulduk. Bu projelerde takım çalışmasını da öğrendik. Sabahlara kadar takım çalışmasında birlikte emek vermek çok keyifliydi.

Duru Özmeral:

Tüm bunların yanında farkındalık eğitimleri de düzenliyoruz. Hepimiz farklı alanlarda deneyim kazanıp aynı masada birleşiyoruz ve özgürlük için savaşıyoruz. Medya farkındalığı için Cos-Cast isimli podcast çalışmaları yapıyoruz.

Zeynep Naz Terzi:

Ben bu ay Antarktika'dan döndüm. 10 günlük bir serüvenim oldu. Lisedeki ilk projem kutup araştırmaları ile ilgiliydi. Birçok ülkenin Antarktika'da kalıcı bilim üsleri var. Türkiye'nin henüz yok ama çok yakında bizim de kendi bilim üssümüz olacak. İkinci yılımda ilkokul öğrencileri için oluşturduğumuz sanal öğrenme ortamları ve üçüncü senemde de giyilebilir teknoloji projesi gerçekleştirdik. Giyilebilir teknoloji projemiz TÜBİTAK'ta Türkiye birinciliğine layık görüldü.

Giyilebilir mont teknolojisi, bireyin vücut sıcaklığındaki düşmeler, kalp atışı gibi verileri alarak GPS'le kontrolünü sağlamaya çalışıyor. Böylece herhangi bir komplikasyon durumunda araştırmacıya müdahale edebilmeyi planlıyoruz.

Biz üç kız öğrenci olarak bu projeyi hayata geçirdik. Bu tür mühendislik projelerini genellikle bizim yapmış olmamıza insanlar şaşıyor. Birinciliğimizin ardından da Antarktika'ya gidecek ekip olarak seçildik. Mont üretimi için tasarım, elektronik, yazılım gibi birçok alanda çalıştık ve doğadan ilham aldık.

Aslında doğa en iyi öğretmen, birçok mühendislik ve tasarım projesinde doğadan yola çıkılıyor. Hidrofobik yüzeyler oluşturmak için nilüfer çiçeklerini inceledik, termal kumaş kullanmak için kutup ayılarına baktık.

Antarktika yolculuğumuzun en güzel yanı çok uluslu bir ekiple çalışmaktı. Gemimizde Bulgar, Amerikalı ve daha birçok ülkeden araştırmacı vardı. Uluslararası atmosfer bizler için çok kıymetliydi. Kore, Arjantin, Şili ve Polonya gibi uluslararası bilim istasyonlarını gezme fırsatımız oldu ve burada birçok bilim insanıyla tanışıp projemizden bahsetme imkanı bulduk.

Türkiye Kutup Araştırmaları Enstitüsü Başkanı Burcu Özsoy, bizim bu yola girmemizde en büyük ilham kaynağımızdı. Kendisiyle böyle bir yolculuğu gerçekleştirmek de çok kıymetli oldu. Ekipteki cinsiyet dağılımı da %50 idi. Burada Burcu Hocamızın payının çok büyük olduğunu düşünüyorum.

Kıtada montun testlerini gerçekleştirdikten sonra Mühendislik Dergisi'nde ilk makalemizi yayınladık. Ardından patent başvurusu sürecimiz başladı ve ileride bu projeyi bir startup olarak kullanmayı planlıyoruz. Bu projeyi dağcılığa, arama kurtarma çalışmalarına da uyarlamayı düşünüyoruz.

Hepinize geldiğiniz için, bizleri dinleyip anladığınız için çok teşekkür ediyoruz.

Sosyal Medyada Kadın Temsili ve Toplumsal Cinsiyet Atölyesi

Avrupa Birliği tarafından finanse edilen, Türkiye Avrupa Vakfı (TAV) tarafından yürütölen “Sahte Haber ve Nefret Söylemine Karşı Erken Uyarı Sistemi Projesi” (SAHNE) kapsamında Gökçesu Özgöl kolaylaştıracılığında “Sosyal Medyada Kadın Temsili ve Toplumsal Cinsiyet Atölyesi” düzenlendi.

Atölyede toplumsal cinsiyetin temel kavramları, toplumsal cinsiyet rollerinin hayatımızı nasıl etkilediği, cinsiyetçilik ve ayrımcılığın gündelik yaşamda görünüş biçimleri üzerinde konuşuldu. Yazılı ve görsel medyada cinsiyetçi dil kullanımına, ayrımcı kalıplara ve nefret söylemine ilişkin örnekler aracılığıyla toplumsal cinsiyet eşitliği ile dil kullanımı arasındaki ilişki konusunda bilgi verildi.

Kintsugi Atölyesi

'Kırıldığımız yerlerden birleşiyoruz.'

Bir Japon sanatı olan ve kırılan nesneyi eskisinden daha güzel, daha değerli hale getirme amacı taşıyan Kintsugi, eşyadaki kırıklara odaklanmak yerine eşyanın tümündeki güzellikleri görmeyi hedefliyor. Etkinlikte gerçekleştirilecek Kintsugi atölyesinde, kusurlardaki mükemmellik ortaya çıkarılarak kırılan objelere yeniden hayat verildi.

Sephora Stands Classes for Confidence Öz Güven Sınıfı

Sephora eğitim ekibi ve kıdemli makyaj sanatçıları ile gerçekleştirilen Öz Güven Sınıfı Makyaj Atölyesi'nde; makyaj teknikleri, mekan ve durumlara göre makyaj tüyolarının yanı sıra öz güven kavramının üzerine sohbet edilen keyifli anlar yaşandı.

ACT İstanbul ile Atık İpleri İleri Dönüştürme Atölyesi

“Bağlanarak güçleniyor ve ilerliyoruz.”

Atık ve artık malzemeleri yeniden değerlendiren ve onlara farklı bir formda hayat veren ACT İstanbul'un gerçekleştirdiği atölyede atık ipler katılımcıların elinden ileri dönüşümün ikonik örneği olan anahtarlıklara dönüştü.

Local Makers Market

- Sürdürülebilir bir dünya için atık şişeleri minimal ürünlere dönüştüren **Studio Le Fond**,
- İleri dönüşüm çantalarıyla beğeni toplayan **Hal:Hab**,
- 6 Şubat depreminde enkazdan kurtarılan 3 ton badem hasatı ürünlerini "Toprak Dayanışması" adıyla tüketiciyle buluşturan **Grandma's Wonderland**,
- Vulva çeşitliliğini biricik tasarım ürünleri ile vurgulayan **Vajmellow**,
- Sağlıklı ve özgün lezzetleri sizlerle buluşturan **Atelier June**,
- Afet bölgesindeki küçük ve orta ölçekli tekstil üreticilerinin yeniden faaliyete geçmesine katkıda bulunmak için kurulan **Los Chullos**,
- Bilimsel temelli, etkili ve yenilikçi psikolojik iyi oluş araçları üreten **Youwa**,
- Kadın gücünü ve çevreye duyarlı üretimi merkeze alarak giyim ve aksesuar üretimi yapan **KEP Tekstil Atölyesi**,
- Güç ve ışıltının renkli bir ritimde uyum içinde olduğu kaliteli ürünleri ile **Ro&Glo**,
- 'Özgürlüğün Lezzetini Keşfet' sloganıyla ürünler üreten **Peraru Chocolate**,
- Bitki bazlı, sürdürülebilir, karbon nötr ve yeniden kullanılabilir içecek bardaklarıyla **Net Zero Cup**,

Local Makers Market ile panel katılımcılarıyla buluştu.

Etkinlikten Kareler

Etkinlikten Kareler

Etkinlikten Kareler

Green Up Meetings No. 5 Sokak KadınlarıN
etkinliğinin gerçekleşmesinde desteği olan
tüm sponsorlarımıza teşekkürler...

PlumeMag x LOCAL
MAKERS

K
Katalist

mey

DIAGEO

SEPHORA

Avrupa Birliği
sivil düşün

Bu etkinlik Avrupa Birliği Sivil Düşün Programı kapsamında Avrupa Birliği desteği ile hazırlanmıştır. İçeriğin sorumluluğu tamamıyla Bihler Ayıldız'a aittir ve AB'nin görüşlerini yansıtmamaktadır.

illy | ZARAKOL | Bundle

GREEN
UP

M E E T I N G S

YEREL KALKINIRSA DEĞER KATLANIR